БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 128 (18.006). • 3 июнь 1981 йил, чоршанба • Баҳоси 2 тийин.

ДЎСТЛИК ОРБИТАСИНИНГ ҚАҲРАМОНЛАРИГА

Кремлда СССР ва РСР космонавтларига олий совет мукофотлари топширилди

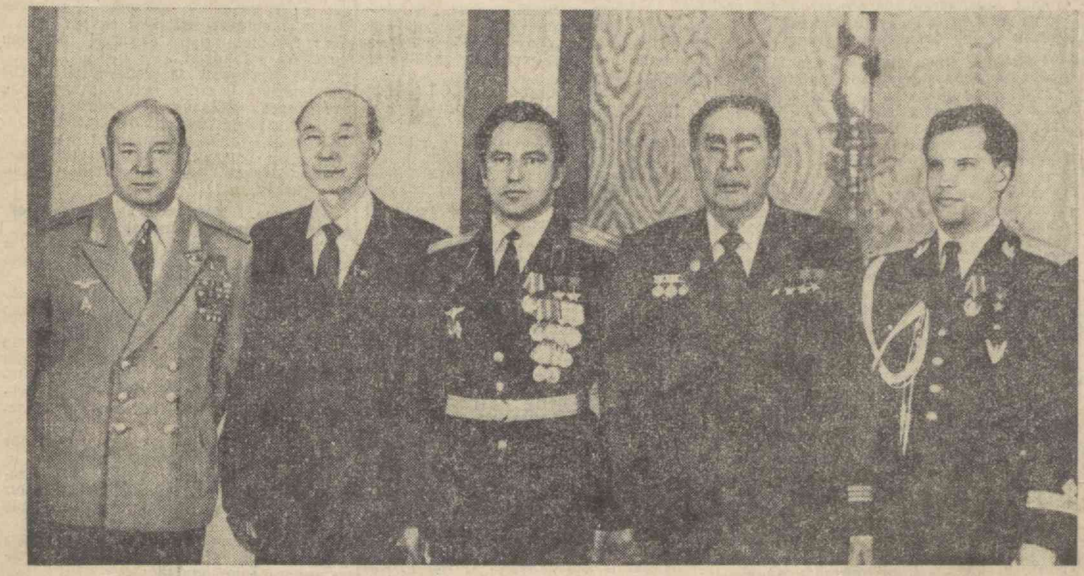

Суратда: мукофотларни топшириш пайти.

Э. Пэсов ва А. Пушкарев телефотоси (ТАСС).

Космик фазони тинчлик мақсадларида тадқиқ қилиш ва ундан фойдаланишдаги халқаро ҳамкорлик — социализм мамлакатлари қардошларча дўстлиги ва мустаҳкам ўзаро ҳамкорлигининг яққол намунасидир. Юксак маҳорат ва жасорат кўрсатган кема командири, Совет Иттифоқи Қаҳрамони, СССРнинг космонавт-учувчиси Л. И. Попов билан Румыния Социалистик Республикасининг граждани, тадқиқотчи-космонавт Думитру Прунариудан иборат составдаги тўққизинчи халқаро экспедиция билан «Интеркосмос» программасидаги учишлар ниҳоясига етди.

2 июнь куни КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев Кремлда космоснинг довюрак забткорларига Совет Иттифоқининг юксак мукофотларини топширди.

Мукофотларни топшириш вақтида ўртоқ Л. И. Брежнев нутқ сўзлади.

Ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Азиз ўртоқлар! Мен совет— румин космик экипажини бевосита табриклаётганимдан хурсандман.

Социалистик мамлакатлар космонавтларининг ҳар бир навбатдаги учиши — ҳам фан, ҳам техника, ҳам инсон тафаккури соҳасида олға томон қўйилган яна бир қадамдир. Аслида ҳар бир учиш ноёб ютуқдир. Унинг ўз вазифаси, ўз мақсади бўлади. Буларнинг ҳаммаси бирга қўшилиб эса пухта ўйланган яхлит программани ташкил этади, бу программанинг амалга оширилиши космосни янада чуқурроқ билиб олишнинг яхши пойдевори бўлади.

«Интеркосмос» программасининг муваффақияти, яъни тўққизта халқаро экипажнинг учиши — қардош социалистик мамлакатларнинг муштарак хизмати, космонавтлар, олимлар, конструкторлар, инженерлар, ишчиларнинг, хуллас космосни ўзлаштиришга алоқадор бўлган барча кишиларнинг хизматидир.

Бу катта ишга Попов ва Прунариу ўртоқлар ҳам ўз ҳиссасини, каттагина ҳиссасини қўшдилар. Улар «Салют-6» станциясининг асосий экипажи Коваленок ва Савиних ўртоқлар билан биргаликда кўп иш қилдилар. Ернинг табиий ресурслари, иқлим, биология, медицина — мана шуларнинг ҳаммаси космонавтларнинг диққат марказида бўлди.

Космик фазони биргаликда ўрганиш — социалистик мамлакатлар ўртасида Ердаги ишларда вужудга келган қардошлик муносабатларининг бевосита давоми эканлиги тўғрисида илгари гапириб ўтган эдим. Ердаги тажриба ҳам, космосдаги тажриба ҳам бир нарсадан дарак беради: бизнинг ҳамкорлигимиз ҳар бир мамлакатнинг, бутун социалистик ҳамдўстликнинг манфаатларига мос бўлиб тушади. Бу ҳамкорлик барча кишиларнинг манфаатларига хизмат қилади.

Мен космонавтлар билан учрашганимда ҳамиша инсон нақадар кўп иш қилиши мумкин ва унинг чексиз ижодий имкониятларини олижаноб ва тинчлик мақсадларига йўналтириб туриш нечоғли муҳим иш, деб ўйлайман.

Йигирманчи аср улуғ илмий зафарларининг баъзи оқибатлари инсоният учун манфаат келтирмаганлиги яхши маълум. Улар орасида юз минглаб кишиларнинг умрига зомин бўлганлари ҳам бўлди. Бас, шундай экан, космоснинг муҳолифлик майдонига айланмаслиги учун, космосни милитарлаштириш содир бўлмаслиги учун ўз вақтида ғамхўрлик қилиш жуда-жуда зарур. Космос тинч ва фақат тинч бўлиши мумкин ва лозим, деб яна бир бор таъкидлаб ўтмоқчиман.

Ўртоқлар! «Салют-6» — «Союз» орбитал илмий-тадқиқот комплексидаги космик учиш муваффақиятли амалга оширилганлиги ҳамда шу учиш вақтида мардлик ва қаҳрамонлик кўрсатганликлари учун Леонид Иванович Попов Ленин ордени ва иккинчи «Олтин Юлдуз» медали билан мукофотланади. Тадқиқотчи-космонавт, Румыния Социалистик Республикасининг граждани Думитру Прунариуга Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилиб, Ленин ордени билан «Олтин Юлдуз» медали топширилади.

Азиз ўртоқлар, сизларни мана шу юксак мукофотлар билан табриклайман.

Сизларга сидқидилдан сиҳат-саломатлик, бахт-саодат ва янги катта муваффақиятлар тилайман.

* * *

Л. И. Попов ўртоқ Л. И. Брежневга мурожаат этиб бундай деди:

Маълум қиламанки, биринчи совет — румин халқаро парвоз программаси тўла-тўкис бажарилди. Экипажнинг кайфияти жуда яхши. Бу парвоз бутун совет халқи, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXVI съезди қарорларини амалга ошираётган йилда, Румыния Коммунистик партиясининг 60 йиллиги йилида, бутун тараққийпарвар инсоният одамнинг Ер планетасининг биринчи фарзанди Юрий Алексеевич Гагариннинг космосга қилган парвози 20 йиллигини нишонлаётган йилда тугалланди.

Азиз Леонид Ильич, экипажимизга юксак ишонч билдирилиб, мана шу масъулиятли вазифани бажариш топширилганлиги учун, бизнинг шаънимизга айтилган самимий сўзлар учун, Ватаннинг юксак мукофотлари учун Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига, Совет ҳукуматига, шахсан Сизга астойдил миннатдорчилик изҳор этишга ижозат бергайсиз.

Совет космонавтлари Ер юзида тинчлик манфаатлари йўлида, бутун инсоният бахт-саодати йўлида космик фазони муваффақиятли ўзлаштириш учун бутун кучлари, билимлари, тажрибаларини ишга соладилар.

Шундан кейин сўзга чиққан Д. Прунариу унга кўрсатилган юксак шараф — Совет Иттифоқи Қаҳрамони деган юксак унвон берилганлиги учун КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига, шахсан Леонид Ильич Брежневга қизғин миннатдорчилик изҳор этди.

Космосга учиш, шунингдек менинг иштирокимда ўтган тадқиқотлар, деди у, Румыния Коммунистик партияси билан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ўртасида, Румыния билан СССР ўртасида социалистик ва коммунистик жамият бунёд этишдаги анъанавий бирдамлик ва самарали ҳамкорликнинг ёрқин ифодаси бўлиб хизмат қилади.

Шу онларда мен ҳақиқий ўртоқлар ва дўстлар сифатида ҳамкорлик қилган совет космонавтлари Леонид Попов, Владимир Коваленок ва Виктор Савиныхга, шунингдек менинг космосга парвозимга тайёргарлик кўришимга кўмаклашган совет олимлари, совет фанининг ажойиб ютуғи — «Союз-40» — «Союз-6» — «Союз Т-4» ракета космик системасининг бенуқсон ишлашини ҳамда бизга ишониб топширилган вазифанинг муваффақиятли бажарилишини таъминлаган барча кишиларга чуқур миннатдорчилик туйғуларини изҳор этмоқчиман.

КПСС Марказий Комитетининг ҳурматли ўртоқ Бош секретари, Румыния Социалистик Республикасининг граждани бўлган менга Сизнинг олий мукофотларни тантанали топширишингиз партияларимиз ва мамлакатларимиз ўртасидаги дўстлик каби жозибадор, айниқса кучли хотира бўлиб қолади, деб Сизни ишонтираман, ўртоқ Николае Чаушескунинг Сиз, ўртоқ Леонид Ильич Брежнев билан учрашувларингиз ва аҳдномаларингиз бу дўстликни мустаҳкамлашда ҳал қилувчи роль ўйнамоқда.

Нутқлар қарсаклар билан кутиб олинди.

Л. И. Попов билан Д. Прунариу халқаро экипаж биргаликда учган вақтда космик кема ичида бўлган эсдалик совғаларни Леонид Ильич Брежневга топширдилар.

Мукофотларни топшириш вақтида ҳозир бўлган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов, КПСС Марказий Комитетининг бўлим мудири И. Ф. Дмитриев, СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. П. Георгадзе, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. И. Блатов, Ю. А. Гагарин номидаги космонавтлар тайёрлаш маркази бошлиғининг ўринбосари авиация генерал-майори А. А. Леонов, РСРнинг СССРдаги элчиси Т. Дудаш, бошқа расмий кишилар космос қаҳрамонларини самимий муборакбод қилдилар. (ТАСС).

ЗАВОД МАРКАСИНИНГ ШУҲРАТИ УЧУН

МАҲСУЛОТ СИФАТИНИ ОШИРИШ СОҲАСИДА ЗУР ҒАЙРАТ БИЛАН ИШ ОЛИБ БОРИШ КЕРАК

2 июнь куни Тошкентда саноат, савдо ва маиший хизмат ходимларининг республика кенгаши бўлди. Кенгашда область, шаҳар, район партия комитетларининг масъул ходимлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети ва область ижроия комитетлари раисларининг саноат масалалари билан шуғулланувчи ўринбосарлари, давлат комитетлари, министрликлар ва идоралар, бирлашмалар ва саноат, савдо, маиший хизмат корхоналарининг раҳбарлари ва партия ташкилотларининг секретарлари, республика партия активи қатнашди.

Кенгашни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов кириш сўзи билан очди.

Кенгаш қатнашчилари КПСС XXVI съезди қарорлари асосида юқори сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришни таъминлаш ва давлат стандартларига риоя қилиш соҳасида республика партия, совет ва хўжалик органларининг вазифаларини кўриб чиқдилар. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари Л. И. Греков бу ҳақда доклад қилди.

Докладни муҳокама қилишда Тошкент область партия комитетининг секретари Ф. Г. Потуремский, Узсовпроф секретари Х. В. Нўъмонов, Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош инженери В. Н. Журавлев, Ўзбекистон ССР енгил саноат министрининг биринчи ўринбосари Э. А. Таймазов, Ўзбекистон ССР савдо министри М. Х. Хасанов, Тошкент шаҳар Фрунзе район партия комитетининг биринчи секретари С. А. Хўжаева, Ўзбекистон ССР аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министри А. И. Бродова, Ўзбекистон ССР пахта тозалаш саноати министри В. У. Усмонов, Тошкентдаги «Қизил тонг» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори А. Х. Қодирова, «Кибернетика» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори В. Қ. Қобулов қатнашдилар.

Докладчи ва сўзга чиққан нотиқлар таъкидлаб ўтганидек, ҳозирги босқичда яхши сифатли саноат маҳсулотини ишлаб чиқаришни таъминлаш проблемаси социалистик ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишнинг асосий омилларидан бири сифатида жуда катта аҳамият касб этади. Ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС XXVI съездида бундай деди: «Жаҳондаги ва Ватанимиздаги энг яхши намуналарга мос келмаган бошқа ҳеч қандай кўрсаткич билан биз келиша олмаймиз ва келишмаслигимиз керак. Эскирган, орқада қолган, ҳаётнинг ўзи қадрсиз қилиб қўйган ҳамма нарсани қатъиян улоқтириб ташлаб, ўзимизни ана шунга ўргатишимиз, ана шунга эришишимиз лозим». Ўзбекистондаги ишлаб чиқариш коллективлари ана шу йўл-йўриққа амал қилиб, ишлаб чиқаришнинг умумий ҳажмида юқори сифатли буюмлар ҳиссасини оширишга, уларнинг хилларини кўпайтиришга интилмоқдалар. Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Қизил тонг» тикувчилик бирлашмаси, Тошкент агрегат заводи, Самарқанд «Гелион» заводи, Марғилон «Атлас» бирлашмаси ва бошқа илғор корхоналар бу соҳада намуна кўрсатмоқдалар. Бундай коллективлар буюмларнинг 1500 хилини — қишлоқ хўжалик машиналари ва пахта тозалаш ускуналари, газлама ва пойабзал, идиш ва кийим-кечак, цемент ва мебель, ўғит ва трансформаторларни ҳамда бошқа кўп маҳсулотларни юқори сифат категориясида ишлаб чиқаришни таъминламоқдалар. Шу йилнинг бошидан буён олий сифат категориясидаги маҳсулотларни ишлаб чиқариш плани ошириб бажарилмоқда, бундай маҳсулотлар ўтган йилдагига нисбатан 15 процент ортди.

Аммо республикада ишлаб чиқарилаётган кўп буюмларнинг техника даражаси ва сифати ҳозирги талабларга жавоб бермаяпти. Сифат белгиси билан чиқарилаётган маҳсулотнинг ҳиссаси эса Бутуниттифоқдаги ўртача кўрсаткичдан паст. Пахтачилик учун мўлжалланган бир қанча машиналар, пахта тозалаш техникаси айрим турларидаги конструктив нуқсонлар ва уларнинг пишиқ, пухта эмаслиги жиддий ташвиш туғдиради. Магазинларга етказиб берилаётган неча ўнлаб хилма-хил моллар тегишли нусха ва эталонларга мос эмаслиги меҳнаткашларнинг ҳақли равишда норозилик билдиришига сабаб бўлмоқда. Омборларда ўтмас моллар уюлиб ётибди, маҳсулотлардан бир қисмининг нархини камайтириш ёки ҳатто брак қилиб жўнатишга тўғри келади. Бундай фактлар Енгил саноат министрлиги, Озиқ-овқат саноати министрлиги, Гўшт-сут саноати министрлиги, «Ўзбекбирлашув», Маҳаллий саноат министрлиги ва бошқа министрликларнинг ва идораларнинг корхоналарида учраб туради.

Кенгашда партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари олдига маҳсулот сифатини ошириш вазифалари қўйилди. Давлат стандартларига ва техника шартларига қаттиқ риоя қилинишига нисбатан юксак талабчанлик бўлиши керак, ҳар бир меҳнаткашни фабрика маркасининг шуҳрати учун масъулиятни сезиш руҳида тарбиялаш зарур. Сифат масалалари партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотларининг, барча хўжалик раҳбарларининг доим диққат марказида туриши лозим.

Нотиқлар корхоналарда ҳам, бутун-бутун тармоқларда ҳам сифат назоратининг комплекс системаларини ишлаб чиқиш ва жорий этиш маҳсулот сифатини оширишнинг негизи эканлигини таъкидладилар. Бундан мақсад — шу беш йилликнинг ўзидаёқ СССР Давлат стандарти ёрдами билан уларни ягона республика системасига жалб этишдир. Нотиқлар мавжуд резервларни очиб бердилар. Бу резервларни сафарбар қилиш маҳсулот сифатини дадил ва самарали назорат қилиб туриш имкониятини туғдиради. Республикада метеорология хизматини такомиллаштириш, янги буюмларнинг лойиҳаларида илғор сифат кўрсаткичларига замин тайёрлаш, ишлаб чиқаришда фойдаланиш учун тақдим этиладиган янги механизм ва машиналар системасини анча яхшилаш, бирлашмаларда ишлаб чиқаришни тобора мустаҳкамлаш ва концентрациялаш, шартномада белгиланган интизомга қаттиқ риоя қилиш ва бошқа омиллар шундай резервлардандир. Савдо ташкилотлари ўзларига маҳсулот етказиб берувчилар билан ўзаро алоқаларини тубдан яхши йўлга қўйишлари, харидорларнинг талабларини чуқур ва самарали ўрганиб чиқишлари керак. Ўзбекистон Давлат стандарти бошқармаси ҳозирги куннинг талабларига мувофиқ равишда ўз ишини тез ва собитқадамлик билан қайта қуриши, стандартларга риоя қилиниши устидан давлат назорати даражаси ва самарадорлигини ошириши зарур.

Ҳозирги босқичда интизомнинг, топширилган иш учун ҳар бир ходимнинг шахсий жавобгарлиги тобора катта роль ўйнайди. Маҳсулотнинг юқори сифати учун, унинг жаҳондаги энг яхши нусхаларга мос бўлиши учун ўтказилаётган социалистик мусобақани кенг авж олдириш ва унга бошчилик қилиш — республикадаги барча партия ташкилотлари, барча коммунистларнинг бурчидир. Кенгаш қатнашчилари Ўзбекистондаги ишлаб чиқариш коллективлари ўн биринчи беш йилликда юқори сифатли буюм ва материаллар ишлаб чиқариш суръатларини жадаллаштирадилар, ишлаб чиқариш самарадорлигини янада оширишни таъминлайдилар ва бу билан КПСС XXVI съезди қарорларини бажаришга муносиб ҳиссаларини қўшадилар, деб ишонч билдирдилар.

Кенгашда СССР Давлат стандартлар комитетининг раиси В. В. Бойцов сўзга чиқди.

Кенгашда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

«ҲАЙВОНОТ ДУНЁСИНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ ВА УНДАН ФОЙДАЛАНИШ ТЎҒРИСИДА»ГИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ҚОНУНИНИ АМАЛГА КИРИТИШ ТАРТИБИ ҲАҚИДА

«Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисида» Ўзбекистон ССР Қонуни қабул қилиниши муносабати билан Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

1. «Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисида»ги Ўзбекистон ССР Қонуни 1982 йил 1 январдан бошлаб амалга киритилсин.

2. «Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисида»ги Ўзбекистон ССР Қонуни амалга киритилгунга қадар вужудга келган ҳуқуқий муносабатлар 1982 йил 1 январдан бошлаб ушбу Қонунга мувофиқ тартибга солинади.

«Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисида»ги Ўзбекистон ССР Қонунида баён этилган ҳамда «Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисида»ги СССР Қонунида илгари белгилаб қўйилган қоидалар СССРнинг мазкур Қонуни амалга киритилган пайтдан, яъни 1981 йил 1 январдан бошлаб қўлланилади.

3. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумига Ўзбекистон ССР қонунларини «Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисида»ги Ўзбекистон ССР Қонунига мувофиқлаштириб чиқиш топширилсин.

4. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Ўзбекистон ССР ҳукумати қарорларини «Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисида»ги Ўзбекистон ССР Қонунига мувофиқлаштириб чиқсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси И. УСМОНХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Г. ҲАЙДАРОВА.

1981 йил, 29 май. Тошкент шаҳри.

(Ушбу Қонун тексти газетанинг иккинчи ва учинчи саҳифаларида эълон қилинмоқда).

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ҚОНУНИ

«АЛМАШЛАБ ЭКИШНИ ЖОРИЙ ҚИЛИШ ВА ЎЗЛАШТИРИШ ТЎҒРИСИДА»ГИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ҚОНУНИГА ЎЗГАРТИШ ҲАМДА ҚЎШИМЧАЛАР КИРИТИШ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

«Алмашлаб экишни жорий қилиш ва ўзлаштириш тўғрисида» 1972 йил 9 июнда қабул қилинган Ўзбекистон ССР Қонунига (Ўзбекистон ССР Олий Советининг Ведомостлари, 1972 йил, № 17, 159-модда) СССР Конституцияси ҳамда Ўзбекистон ССР Конституциясидан келиб чиқувчи ўзгартиш ва қўшимчалар киритилиб, мазкур Қонун янги таҳрирда тасдиқлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси И. УСМОНХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Г. ҲАЙДАРОВА.

1981 йил, 29 май. Тошкент шаҳри.

(Ушбу Қонун тексти газетанинг учинчи саҳифасида эълон қилинмоқда).

ЕР ЮЗИДА ТИНЧЛИК МАНФААТЛАРИ УЧУН

«Ер юзида тинчлик тантана қилаверсин!» номли брошюра босилиб чиқди. Бу китобчага КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг 1981 йил 9 майда қаҳрамон шаҳар Киевда мемориал комплексни тантанали очиш маросимида иштирок этганлигига доир материаллар киритилган.

Китобчани Сиёсий адабиёт нашриёти чоп этди. (ТАСС).

ДЎСТЛИК ВИЗИТИ БИЛАН

Болгария Компартияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Болгария Халқ Республикаси ташқи ишлар министри П. Младенов Совет ҳукуматининг таклифига биноан 1 июнда дўстлик визити билан Москвага келди.

Аэродромда меҳмонни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, бошқа расмий кишилар, шунингдек БХРнинг СССРдаги элчиси Д. Жулев кутиб олдилар.

(ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎРТОҚ В. М. ФРОЛОВга «ЎЗБЕКИСТОН ССРда ХИЗМАТ КЎРСАТГАН МАДАНИЯТ ХОДИМИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Республика партия, совет, комсомол органларида кўп йил, самарали ишлаганлиги учун ҳамда туғилган кунига 50 йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Ишлар мудирлигининг бўлим мудири ўртоқ Владимир Михайлович Фроловга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси И. УСМОНХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Г. ҲАЙДАРОВА.

Тошкент шаҳри.
1981 йил 2 июнь.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, республика Министрлар Совети, Узсовпроф ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетида

БУТУНИТТИФОҚ СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚАСИДА ЮКСАК НАТИЖАЛАРГА ЭРИШГАН ОБЛАСТЬ, ШАҲАР, РАЙОНЛАРНИ, КОРХОНА ВА ТАШКИЛОТЛАР КОЛЛЕКТИВЛАРИНИ, АЛОҲИДА ЎРНАК КЎРСАТГАН ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ИЛҒОРЛАРИ, ФАН ВА МАДАНИЯТ АРБОБЛАРИНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР МЕҲНАТ ШУҲРАТИ КИТОБИГА ЁЗИШ ТЎҒРИСИДА

Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида юксак натижаларга эришганликлари, 1980 йилда ва ўнинчи беш йилликда иқтисодий ҳамда социал ривожланиш давлат планини муваффақиятли бажарганликлари, маданият, фан ва техника соҳасида жуда катта ютуқларни қўлга киритганликлари учун қуйидагилар Ўзбекистон ССР Меҳнат шуҳрати китобига ёзилсин:

I. Самарқанд, Сурхондарё, Тошкент областлари.

II. Жиззах, Наманган, Тошкент, Урганч шаҳарлари.

III. Бўз, Бувайда, Бўка, Ғиждувон, Дўстлик, Ильич, Калинин, Косонсой, Каттақўрғон, Ленин йўли, Хива, Шаҳрисабз, Элликқалъа районлари.

IV. Коллективлар (дипломлар топшириш шарти билан):

КПСС XXV съезди номли Ленинск мотор ремонти заводи.

«Ҳурмат белгиси» орденли Ўзбекистон нефть ва газ қидирув ишлаб чиқариш геология бирлашмаси, Қарши шаҳри.

Ўзбекистон ССР Маҳаллий саноат министрлигига қарашли Косонсой шойи тўқиш ишлаб чиқариш бирлашмаси.

Самарқанд сут саноати ишлаб чиқариш бирлашмаси.

Самарқанд тамаки саноати ишлаб чиқариш бирлашмаси.

Октябрь Революцияси орденли ва Меҳнат Қизил Байроқ орденли К. Е. Ворошилов номидаги Тошкент қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводи.

Тошкентдаги 4-дон маҳсулотлари комбинати.

«Средазуголь» ишлаб чиқариш бирлашмасининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Ангрен» разрези.

Фарғонадаги Роза Люксембург номли пиллакашлик фабрикаси.

Ўзбекистон ССР Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлигининг «Ташавтотехобслуживание» ишлаб чиқариш бирлашмаси, Тошкент шаҳри.

«Каракалпакирсовхозстрой» қурилиш бошқармаси, Нукус шаҳри.

«Приаралводстрой» тресги, Нукус шаҳри.

Қашқадарё «Облколхозстрой» тресги, Қарши шаҳри.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министрлигининг 26-қурилиш тресги, Жарқўрғон шаҳри.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министрлигининг 11-қурилиш тресги, Термиз шаҳри.

«Узэлектромонтаж» тресги, Тошкент шаҳри.

«Сельтрансспецстрой» тресги, Тошкент шаҳри.

«Ҳурмат белгиси» орденли «Узбекшахтострой» қурилиш тресги, Ангрен шаҳри.

(Давоми тўртинчи бетда).

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг қонуни

ҲАЙВОНОТ ДУНЁСИНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ ВА УНДАН ФОЙДАЛАНИШ ТЎҒРИСИДА

Ҳайвонот дунёси табиий муҳитнинг асосий компонентларидан бири бўлиб, Ватанимиз табиий бойликларининг муҳим таркибий қисмидир. У аҳолининг ва халқ хўжалигининг эҳтиёжларини қондириш учун зарур бўлган саноат, дори-дармон хом ашёси, озиқ-овқат маҳсулотлари ва бошқа моддий бойликлар олиш мақсадида фойдаланиладиган манба бўлиб хизмат қилади. Ҳайвонот дунёсидан илмий, маданий-маърифий ва эстетик мақсадлар йўлида ҳам фойдаланилади.

СССР Конституцияси ва Ўзбекистон ССР Конституциясига мувофиқ ҳозирги ва келажак авлодлар манфаатларини кўзлаб, бошқа иттифоқдош республикалар билан бирга ихтиёрий бирлашув ва тенг ҳуқуқлилик асосида составига Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси ҳам кирган СССРда ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан илмий асосланган тарзда оқилона фойдаланиш юзасидан тегишли тадбирлар кўриб келинмоқда. Бу тадбирлар СССР ва Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш давлат планларига мувофиқ, давлат ва жамоат ташкилотларининг, шунингдек гражданларнинг актив иштирокида амалга оширилмоқда.

Совет қонунлари ҳайвонот дунёсини самарали муҳофаза қилиш ва ундан оқилона фойдаланишга, совет кишиларини ҳайвонот дунёсига соҳибкорона ва инсоний муносабатда бўлиш руҳида тарбиялашга ёрдам бермоғи лозим.

I. БЎЛИМ

I. УМУМИЙ ҚОИДАЛАР

1-модда. **Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш борасида совет қонунларининг вазифалари**

Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш борасида совет қонунларининг вазифалари ёввойи ҳайвонларнинг табиий эркинликда яшаш шароитларини таъминлаш, табиий подаларнинг бутлигини сақлаш ва улардан оқилона фойдаланиш мақсадида ёввойи ҳайвонларни муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш соҳасидаги ижтимоий муносабатларни тартибга солишдан, шунингдек бу соҳада қонунчиликни мустаҳкамлашдан иборатдир.

2-модда. **Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисидаги ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР қонунлари**

Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисидаги ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР қонунлари «Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисида»ги СССР Қонунидан ҳамда шу Қонунга мувофиқ равишда чиқариладиган ССР Иттифоқининг бошқа қонун актларидан, ушбу Қонунда ҳамда Ўзбекистон ССРнинг ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисидаги бошқа қонун актларидан иборат.

3-модда. **Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисидаги қонунлар билан тартибга солинадиган муносабатлар**

Табиий эркин ҳолда қуруқликда, сувда, ҳавода ва тупроқда яшовчи, мамлакат территориясида доимий ёки вақтинча бўлувчи ёки СССРнинг континентал шельфидаги табиий бойликларга кирувчи ёввойи ҳайвонлар (сутэмизувчилар, паррандалар, судралувчилар, ҳам ерда, ҳам сувда яшовчи ҳайвонлар, балиқлар, шунингдек моллюскалар, ҳашаротлар ва бошқа ҳайвонлар)ни муҳофаза қилиш ҳамда улардан фойдаланишга доир муносабатлар ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисидаги қонунлар билан тартибга солинади.

4-модда. **Бошқа ҳайвонлардан фойдаланиш ва уларни муҳофаза қилиш тўғрисидаги муносабатларни тартибга солиш**

Хўжалик, маданий, илмий, эстетик ва бошқа мақсадлар учун қишлоқ хўжалик ва бошқа уй ҳайвонлари, шунингдек тутқин ёки ярим тутқин шароитда боқиладиган ёввойи ҳайвонлардан фойдаланиш ва уларни муҳофаза қилиш соҳасидаги муносабатлар ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССРнинг тегишли қонунлари билан тартибга солинади.

Мазкур ҳайвонларни муҳофаза қилиш, боқиш ва улардан фойдаланиш тўғрисидаги қоидаларни бузганлик учун жавобгарлик ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР қонунлари билан белгиланади.

5-модда. **СССРда ҳайвонот дунёсининг давлат (умумхалқ) мулки эканлиги**

«Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисида»ги СССР Қонунига мувофиқ, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқида ҳайвонот дунёси давлат мулки — бутун совет халқининг умумий бойлигидир.

СССРда ҳайвонот дунёсининг давлат мулклиги ҳуқуқини очиқдан-очиқ ёки яширин тарзда бузувчи хатти-ҳаракатлар тақиқланади.

6-модда. **Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишга доир муносабатларни тартибга солиш соҳасида ССР Иттифоқининг компетенцияси**

«Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисида»ги СССР Қонунига мувофиқ, ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишга доир муносабатларни тартибга солиш соҳасида ССР Иттифоқи ихтиёрига қуйидаги ҳуқуқлар берилади:

1) СССР Конституциясига мувофиқ равишда ҳайвонот дунёсини ССР Иттифоқи ваколатларини амалга ошириш учун зарур бўлган доирада тасарруф этиш;

2) ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш соҳасида умумий тадбирлар ишлаб чиқиш ва асосий низомлар, қоидалар ва нормалар белгилаб қўйиш;

3) ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан оқилона фойдаланиш соҳасида умумиттифоқ планларини ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш;

4) ҳайвонларни давлат йўли билан ҳисобга олиш ва улардан фойдаланиш соҳасида ССР Иттифоқи учун ягона бўлган системаларни ҳамда ҳайвонот дунёси давлат кадастрини юритиш тартибини белгилаб бериш;

5) ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш устидан давлат назорати ўрнатиш ва бу назоратни амалга ошириш тартибини белгилаб бериш;

6) СССР Конституциясига ҳамда «Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисида»ги СССР Қонунига мувофиқ, ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш соҳасида умумиттифоқ аҳамиятига молик бўлган бошқа масалаларни ҳал этиш.

7-модда. **Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишга доир муносабатларни тартибга солиш соҳасида Ўзбекистон ССРнинг компетенцияси**

Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишга доир муносабатларни тартибга солиш соҳасида Ўзбекистон ССР ихтиёрига ССР Иттифоқи компетенциясидан ташқари доирада қуйидаги ҳуқуқлар берилади: республика территориясида ҳайвонот дунёсини тасарруф этиш ва ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ҳамда ундан фойдаланиш тартибини белгилаб бериш; ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан оқилона фойдаланиш юзасидан республика планларини ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш; ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш устидан давлат назорати олиб бориш, шунингдек ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш соҳасида ССР Иттифоқи компетенциясига кирмаган бошқа масалаларни ҳал этиш.

8-модда. **Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишга доир муносабатларни тартибга солиш соҳасида Қорақалпоғистон АССРнинг компетенцияси**

Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишга доир муносабатларни тартибга солиш соҳасида Қорақалпоғистон АССР ихтиёрига ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР компетенциясидан ташқари доирада қуйидаги ҳуқуқлар берилади: автоном республика территориясида ҳайвонот дунёсини тасарруф этиш; ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан оқилона фойдаланиш юзасидан республика (АССР) планини ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш ҳамда шу соҳадаги тадбирларни амалга ошириш, ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш устидан давлат назорати олиб бориш, шунингдек ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш соҳасида ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР компетенциясига кирмаган бошқа масалаларни ҳал этиш.

II. ҲАЙВОНОТ ДУНЁСИНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ ВА УНДАН ФОЙДАЛАНИШ СОҲАСИДА ДАВЛАТ БОШҚАРУВИ

9-модда. **Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш соҳасида давлат бошқаруви**

«Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисида»ги СССР Қонунига мувофиқ, ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш соҳасида давлат бошқарувини СССР Министрлар Совети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетлари, шунингдек ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишни тартибга солиш соҳасида махсус ваколати бўлган давлат органлари ва бошқа давлат органлари ССР Иттифоқи ҳамда Ўзбекистон ССР қонунларига мувофиқ равишда амалга оширадилар.

10-модда. **Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишни тартибга солиш соҳасида махсус ваколати бўлган давлат органлари**

Ўзбекистон ССР Ўрмон хўжалиги министрлиги ва ССР Иттифоқи ҳамда Ўзбекистон ССР қонунларига мувофиқ бошқа министрлик ва идоралар Ўзбекистон ССРда ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишни тартибга солиш соҳасида махсус ваколати бўлган давлат органлари ҳисобланади.

11-модда. **Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш соҳасида давлат бошқарувини амалга ошириш борасида халқ депутатлари маҳаллий Советлари ижроия комитетларининг компетенцияси**

Халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетлари ушбу Қонунда ҳамда СССР ва Ўзбекистон ССРнинг бошқа қонун актларида белгиланган доирада ва тартибда ўз территориясида ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тадбирларини планлаштиришда қатнашадилар. Шу иш юзасидан тегишли тадбирларнинг ишлаб чиқилишини ва уларнинг амалга оширилишини таъминлайдилар, шунингдек ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР қонунларида ўз компетенциялари доирасида белгилаб қўйиладиган бошқа масалаларни ҳал қиладилар.

III. ҲАЙВОНОТ ДУНЁСИНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ ВА УНДАН ОҚИЛОНА ФОЙДАЛАНИШ ТАДБИРЛАРИНИ ПЛАНЛАШТИРИШ

12-модда. **Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш планларини келишиб олиш**

Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан оқилона фойдаланишга оид топшириқлар ва тадбирлар иқтисодий ва социал ривожлантириш давлат планларида назарда тутилади.

Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан оқилона фойдаланиш юзасидан министрликлар, давлат комитетлари ва идоралар, корхоналар, муассасалар ҳамда ташкилотлар ишлаб чиқадиган планларнинг лойиҳалари ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишни тартибга солиш соҳасида махсус ваколати бўлган давлат органлари билан ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР қонунларида белгиланадиган тартибда келишиб олинади.

13-модда. **Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш соҳасидаги асосий талаблар**

Ҳайвонларнинг яшаш муҳитига ва ҳайвонот дунёси ҳолатига таъсир этиши мумкин бўлган тадбирларни планлаштириш ва амалга ошириш вақтида қуйидаги асосий талабларга риоя қилинишини, яъни:

барча турдаги жами ҳайвонларнинг табиий эркинликда сақланишини;

ҳайвонларнинг яшаш муҳити, урчиб кўпайиш шароити ва кўчиб юриш йўллари муҳофаза қилинишини;

ҳайвонларнинг табиий подалари ёки галалари бутлиги сақлаб қолинишини;

ҳайвонот дунёсидан илмий асосланган тарзда оқилона фойдаланишни ва ҳайвонлар сонини қайта тиклаб боришни;

аҳолининг соғлиғини сақлаш ва халқ хўжалигига зарар етишининг олдини олиш мақсадида ҳайвонлар миқдорини тартибга солиб боришни таъминлаш лозим.

IV. ҲАЙВОНОТ ДУНЁСИНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ ВА УНДАН ФОЙДАЛАНИШ ТАДБИРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРИШДА ЖАМОАТ ТАШКИЛОТЛАРИ ВА ГРАЖДАНЛАРНИНГ ҚАТНАШУВИ

14-модда. **Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тадбирларини амалга оширишда жамоат ташкилотлари ва гражданларнинг давлат органларига ёрдам кўрсатиши**

Касаба союзлари, ёшлар ташкилотлари, табиатни қўриқлаш жамиятлари, овчилар ва балиқчилар жамиятлари, илмий жамиятлар ва бошқа жамоат ташкилотлари, шунингдек гражданлар ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан оқилона фойдаланиш тадбирларини амалга оширишда давлат органларига ёрдам кўрсатадилар.

15-модда. **Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тадбирларини амалга оширишда жамоат ташкилотларининг иштироки**

Жамоат ташкилотлари ўз уставлари (низомлари)га ҳамда ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР қонунларига мувофиқ ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан оқилона фойдаланишни таъминлашга қаратилган фаолиятда иштирок этадилар.

16-модда. **Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тадбирларини амалга оширишда гражданларнинг иштироки**

Гражданлар ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилишлари зарур.

Улар ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилишни, ҳайвонлар сонини қайта тиклашни ва улардан фойдаланишни яхшилаш ишларини ўтказишда қатнашиш; ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишни яхшилаш тўғрисида таклифлар киритиш; ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш қоидалари бузилган тақдирда, ўзларига маълум бўлган бундай ҳоллар ҳақида хабар бериш йўли билан ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан оқилона фойдаланиш тадбирларини амалга оширишда давлат органларига ёрдам кўрсатадилар.

17-модда. **Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш соҳасида жамоат ташкилотлари ва гражданлардан тушган таклифларни давлат органлари ҳисобга олишлари шартлиги**

Давлат органлари ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан оқилона фойдаланиш тадбирлари амалга оширилиши вақтида жамоат ташкилотлари ва гражданлардан тушган таклифларни ҳар томонлама ҳисобга олишлари шарт.

18-модда. **Жамоат инспекциялари**

Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш борасида давлат органларига ёрдам кўрсатмоқ учун жамоат инспекциялари тузилиши мумкин.

Жамоат инспекциялари тўғрисидаги низомлар ССР Иттифоқи қонунларида ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети томонидан белгилаб қўйиладиган тартибда тасдиқланади.

II. БЎЛИМ

V. ҲАЙВОНОТ ДУНЁСИДАН ФОЙДАЛАНИШ

19-модда. **Ҳайвонот дунёсидан фойдаланувчилар**

Давлат, кооператив ва бошқа жамоат корхоналари, муассасалари, ташкилотлари, шунингдек СССР гражданлари ҳайвонот дунёсидан фойдаланувчилар бўлиши мумкин.

ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР қонунларида кўзда тутилган ҳолларда бошқа ташкилотлар ва шахслар ҳам ҳайвонот дунёсидан фойдаланувчилар бўлиши мумкин.

20-модда. **Ҳайвонот дунёсидан фойдаланиш турлари**

ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР қонунларида назарда тутилган талабларга риоя этган ҳолда ҳайвонот дунёсидан фойдаланишнинг қуйидаги турлари амалга оширилиши мумкин:

1) ов қилиш;

2) балиқ овлаш, шунингдек умуртқасиз сув ҳайвонларини тутиш;

3) ов қилиш ва балиқ тутиш объектларига дахли бўлмаган ҳайвонларни тутиш;

4) ҳайвонот дунёсидан илмий, маданий-маърифий, тарбиявий ва эстетик мақсадларда фойдаланиш;

5) тупроқ тузилишига ёрдам берувчи, атроф муҳитнинг табиий санитарлари ҳисобланувчи, ўсимликларни чанглатувчи ва бошқа ҳайвонларнинг яшаш фаолиятига доир фойдали хусусиятлардан фойдаланиш;

6) ҳайвонлардан уларнинг яшаш фаолиятига хос маҳсулотлар олиш мақсадида фойдаланиш.

ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР қонунларида ҳайвонот дунёсидан бошқача тарзда фойдаланиш турлари ҳам кўзда тутилиши мумкин.

21-модда. **Ҳайвонот дунёсидан фойдаланиш муддатлари**

Ҳайвонот дунёсидан фойдаланишнинг айрим турларини амалга ошириш муддатлари ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР қонунлари билан белгиланадиган тартибда аниқлаб қўйилади.

22-модда. **Ҳайвонот дунёсидан фойдаланишнинг текинлиги**

Ҳайвонот дунёсидан текин фойдаланилади. ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР қонунларида ҳайвонот дунёсидан пулли фойдаланиш ҳоллари ва тартиби белгилаб қўйилиши мумкин.

VI. ОВ ҚИЛИШ

23-модда. **Ов қилишни амалга ошириш тартиби**

Ёввойи ҳайвонлар ва паррандаларни саноат мақсадларида овлаш, шунингдек ҳаваскорлик ва спорт ови белгиланган тартибда амалга оширилади.

Саноат мақсадларида ов қилиш билан шуғулланиш учун саноат усулида ов қилувчи хўжаликларнинг штатдаги овчиларига, шунингдек ов маҳсулотларини топшириш хусусида тайёрлов ташкилотлари билан шартномалар тузган овчиларга рухсат берилади.

24-модда. **Тақиқланган ов қилиш усуллари**

Ов қилиш вақтида ҳамма учун хавфли бўлган қуролларни ва ов қилиш усулларини қўллаш тақиқланади.

25-модда. **Овчилик хўжалигини юритиш**

Давлат, кооператив ва бошқа жамоат корхоналари, муассасалари ҳамда ташкилотларига ов қилинадиган ерларда овчилик хўжалиги юритиш ҳуқуқи берилиши мумкин. Мазкур корхона, муассаса ва ташкилотлар ана шундай ерларда ёввойи ҳайвонларни сақлаш ва уларни қайта тиклаш чораларини кўришлари шарт.

Ўзбекистон ССР ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишни тартибга солиш соҳасида махсус ваколати бўлган давлат органлари овчилик хўжалиги юритувчи корхоналар, муассасалар ва ташкилотларга ёввойи сув паррандалари ва қимматбаҳо мўйнали ҳайвонлар яшайдиган сув объектларида овчилик хўжалиги юритиш юзасидан имтиёзли ҳуқуқ беришлари мумкин.

26-модда. **Овчилик хўжалиги юритиш ҳуқуқини бериш шартлари ва тартиби**

Давлат, кооператив ва бошқа жамоат корхоналари, муассасалари ҳамда ташкилотларига ов қилинадиган ерларда овчилик хўжалиги юритиш ҳуқуқини бериш ов қилинадиган ерларни кейинчалик уларни овчилик хўжалиги юритиш учун мослаб қўйиш ва уларда овчилик хўжалиги юритилиши, шунингдек ов қилинадиган ҳайвонларни сақлаш, кўпайтириш ва норма доирасида овлаш тадбирларини ўтказиш учун биология-иқтисодий жиҳатдан текшириш асосида амалга оширилади.

Давлат, кооператив ва бошқа жамоат корхоналари муассасалари ҳамда ташкилотларига ов қилинадиган ерларда овчилик хўжалиги юритиш ҳуқуқини бериш тартиби Ўзбекистон ССР Министрлар Совети томонидан белгиланади.

27-модда. **Овчилик хўжаликларидан фойдаланиш муддатлари**

Ов қилинадиган ерларда овчилик хўжалиги юритиш ҳуқуқи ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишни тартибга солиш соҳасида махсус ваколати бўлган давлат органлари томонидан ўн йилдан кам бўлмаган муддатга берилади. Бу муддат Ўзбекистон ССР Министрлар Совети томонидан белгилаб қўйиладиган тартибда узайтирилиши мумкин.

28-модда. **Овчилик хўжалиги юритувчи корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг ҳуқуқ ҳамда бурчлари**

Ов қилинадиган ерларда овчилик хўжалиги юритиш ҳуқуқи берилган корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар шу ерлардаги колхозлар, совхозлар, ўрмон саноати хўжаликлари, шунингдек, ердан бошқа фойдаланувчилар билан келишиб туриб, мазкур ерларда белгиланган тартибда зарур иморатлар қуришлари, ем-хашак экинлари экишлари ва иҳота дарахтлари ўтказишлари, бу ерларни сунъий тарзда суғоришлари, овчилик хўжалиги юритиш учун зарур бўлган бошқа тадбирларни амалга оширишлари мумкин.

Овчилик хўжалиги юритувчи корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар ўзларига ажратиб берилган ов қилинадиган территорияларда ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш, ҳайвонлар сонини қайта тиклаш ва улардан рационал фойдаланиш юзасидан ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишни тартибга солиш соҳасида махсус ваколати бўлган давлат органлари ишлаб чиқадиган тадбирларни амалга оширишлари шарт.

Овчилик хўжалиги юритиш тартиби бузилган тақдирда, бундай хўжалик юритиш ҳуқуқи Ўзбекистон ССР Министрлар Совети томонидан белгиланадиган тартибда чеклаб қўйилиши, тўхтатиб қўйилиши ёки бекор қилиниши мумкин.

29-модда. **Ов қилиш ва овчилик хўжалиги юритиш қоидалари**

Ов қилиш ва овчилик хўжалиги юритиш қоидалари ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР қонунларида аниқлаб қўйиладиган тартибда белгиланади.

VII. БАЛИҚ ОВЛАШ

30-модда. **Балиқ овлаш ва бошқа сув ҳайвонларини тутиш тартиби**

Саноат мақсадларида балиқ овлаш, умуртқасиз сув ҳайвонларини тутиш, шунингдек ҳаваскорлик ва спорт йўли билан балиқ ҳамда умуртқасиз сув ҳайвонларини овлаш белгиланган тартибда амалга оширилади.

31-модда. **Балиқ овлаш ва бошқа сув ҳайвонларини тутиш**

Давлат, кооператив ва бошқа жамоат корхоналари, муассасалари ҳамда ташкилотларига балиқчилик хўжалиги сув ҳавзаларининг ов қилинадиган участкаларида саноат мақсадларида балиқ овлаш ва умуртқасиз сув ҳайвонларини тутиш ҳуқуқи берилиши мумкин. Мазкур корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар ана шу сув ҳавзалари участкаларида балиқларни, умуртқасиз сув ҳайвонларини сақлаш ва улар сонини қайта тиклаш чораларини кўришлари шарт.

32-модда. **Балиқ овлашнинг ҳаваскорлик ва спорт турлари**

Ҳаваскорлик ва спорт йўли билан балиқ овлашга ҳамма сув ҳавзаларида белгиланган балиқ овлаш қоидаларига риоя қилган ҳолда рухсат берилади, қўриқхоналар, балиқ питомниклари, кўл ва бошқа маданий балиқ хўжалиги деб эълон этилган балиқчилик хўжаликлари ва сув объектлари бундан мустаснодир.

Кўнгилли жамиятларга фойдаланиш учун бериб қўйилган сув объектларида ҳаваскорлик ва спорт йўли билан балиқ овлаш шу жамиятлар томонидан текин ёки пулли бериладиган рухсатномалар асосида амалга оширилади.

33-модда. **Балиқлар, умуртқасиз сув ҳайвонларини сақлаш ҳамда улар сонини қайта тиклаш тадбирлари**

Маданий балиқчилик хўжаликлари юритиш ҳуқуқини амалга ошириш, шунингдек балиқчилик хўжаликларининг сув ҳавзаларида гидротехника ва бошқа иншоотлардан фойдаланиш чоғида балиқ ресурсларини, умуртқасиз сув ҳайвонлари сонини қайта тиклаш учун тегишли шарт-шароитлар, зарур мелиорация ишлари ўтказиш, қирғоқ участкаларини тегишли ҳолатда сақлаш ишлари албатта таъминланади.

Балиқчилик хўжаликларига қарашли ва бошқа сув ҳавзаларидаги балиқлар уруғ ташлайдиган ва қишлайдиган жойларда балиқларни сақлаш ва кўпайтиришга салбий таъсир этувчи ишлар олиб боришга йўл қўйилмайди.

Балиқчилик хўжаликларининг сув ҳавзаларидан саноат мақсадларида, суғориш учун ва бошқа эҳтиёжларни кўзлаб сув олиш балиқларнинг сув олиш иншоотларига тушиб қолишларига имкон бермайдиган мосламалар ва тўсиқлар ўрнатилган тақдирдагина, ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишни тартибга солиш соҳасида махсус ваколати бўлган давлат органлари билан келишиб туриб амалга оширилиши мумкин.

34-модда. **Балиқчилик хўжаликларининг сув ҳавзаларида сувдан фойдаланувчилар ҳуқуқини чеклаб қўйиш**

Балиқларнинг қимматбаҳо турларини ва ов қилинадиган бошқа сув ҳайвонларини сақлаш ҳамда қайта тиклаш учун жуда муҳим аҳамиятга эга бўлган балиқчилик хўжаликларининг сув ҳавзаларига қарашли бўлган ов қилиш участкаларида сувдан фойдаланувчиларнинг ҳуқуқлари ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР қонунлари билан белгиланган тартибда чеклаб қўйилиши мумкин.

Бундай сув ҳавзаларининг рўйхати ва сувдан фойдаланишни чеклаш турлари ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишни тартибга солиш соҳасида махсус ваколати бўлган давлат органларининг тақдимига биноан сувдан фойдаланишни тартибга солувчи ва уни муҳофаза қилувчи органлар томонидан белгиланади.

35-модда. **Балиқ овлаш қоидалари**

«Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисида»ги СССР Қонунига мувофиқ, балиқ овлаш ва умуртқасиз сув ҳайвонларини ҳамда денгизда яшовчи сутэмизувчи ҳайвонларни тутиш қоидалари ССР Иттифоқи қонунлари билан аниқлаб қўйиладиган тартибда белгиланади.

VIII. ҲАЙВОНОТ ДУНЁСИДАН ФОЙДАЛАНИШНИНГ БОШҚА ТУРЛАРИ

36-модда. **Ов қилиш ва балиқ тутиш объектларига дахли бўлмаган ҳайвонларни тутиш**

Корхоналар, муассасалар, ташкилотларга, шунингдек гражданларга ов қилиш ва балиқ тутиш объектларига дахли бўлмаган ҳайвонларни тутиш рухсат берилади.

Ов қилиш ва балиқ тутиш объектларига дахли бўлмаган ва ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишни тартибга солиш соҳасида махсус ваколати бўлган давлат органлари берадиган рухсатномалар асосидагина тутиладиган ҳайвонлар турларининг рўйхатлари, шунингдек овлаш тақиқланган шундай ҳайвонлар турларининг рўйхатлари ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР қонунлари билан белгиланадиган тартибда аниқлаб қўйилади.

37-модда. **Ҳайвонот дунёсидан илмий, маданий-маърифий, тарбиявий ва эстетик мақсадларда фойдаланиш**

Агарда ҳайвонот дунёсидан (турли хил кузатув олиб бориш, тамғалаб қўйиш, суратга олиш йўли билан ва шу кабилар ёрдамида) ҳайвонларни табиий муҳитдан ажратмаган ҳолда илмий, маданий-маърифий, тарбиявий ва эстетик мақсадларда фойдаланиш ҳайвонларга ёки улар яшаб турган муҳитга зарар етказмаса ҳамда ҳайвонот дунёсидан бошқа фойдаланувчиларнинг ҳуқуқларини бузмаса, ҳайвонот дунёсидан ана шундай мақсадда фойдаланишга йўл қўйилади. Ҳайвонот дунёсидан шу тарзда фойдаланиш тақиқланган ҳоллар бундан мустаснодир.

«Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисида»ги СССР Қонунида ҳамда ССР Иттифоқининг бошқа қонун актларида, ушбу Қонунда ва Ўзбекистон ССРнинг бошқа қонун актларида назарда тутилган тартибда ҳайвонларни табиий муҳитдан ажратиб олиб, ҳайвонот дунёсидан илмий, маданий-маърифий, тарбиявий ва эстетик мақсадларда фойдаланишга ҳам йўл қўйилади.

38-модда. **Ҳайвонлардан илмий, маданий-маърифий, тарбиявий ва эстетик мақсадларда фойдаланиш учун уларни табиий муҳитдан ажратиб олиш тартиби**

Ҳайвонлардан илмий, маданий-маърифий, тарбиявий ва эстетик мақсадларда фойдаланиш учун уларни табиий муҳитдан ажратиб олишга ҳар бир алоҳида ҳолда ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишни тартибга солиш соҳасида махсус ваколати бўлган давлат органларининг руҳсати билан йўл қўйилади.

39-модда. **Ҳайвонларнинг яшаш фаолиятига доир фойдали хусусиятлардан фойдаланиш**

Тупроқ тузилишига ёрдам берувчи, атроф муҳитнинг табиий санитарлари ҳисобланувчи, ўсимликларни чанглатувчи ва бошқа ҳайвонларнинг яшаш фаолиятига доир фойдали хусусиятлардан фойдаланишга мазкур ҳайвонларни табиий муҳитдан ажратмаслик шарти билан йўл қўйилади. ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР қонунларида аниқлаб қўйиладиган тартибда белгиланадиган ҳоллар бундан мустаснодир.

40-модда. **Ҳайвонлардан уларнинг яшаш фаолиятига хос маҳсулотлар олиш учун фойдаланиш**

Ҳайвонлардан уларнинг яшаш фаолиятига хос маҳсулотлар (асал, ёввойи асалари муми ва шу кабилар) олиш мақсадида фойдаланишга шу ҳайвонларни табиий муҳитдан ажратмаслик ва ўлдирмаслик ҳамда уларнинг яшаш муҳитини бузмаслик шарти билангина йўл қўйилади.

Ҳайвонлардан уларнинг яшаш фаолиятига хос маҳсулотлар олиш мақсадида фойдаланиш қоидалари ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишни тартибга солиш соҳасида махсус ваколати бўлган давлат органлари томонидан белгиланади.

41-модда. **Ҳайвонлар миқдорини тартибга солиш**

Аҳолининг соғлиғини сақлаш, қишлоқ хўжалик ва бошқа уй ҳайвонлари касалликларга чалинишининг олдини олиш, халқ хўжалигига зиён етказилишига йўл қўймаслик мақсадида айрим турдаги ёввойи ҳайвонлар миқдорини тартибга солиб туриш тадбирлари кўрилади.

Ҳайвонларнинг айрим турлари миқдорини тартибга солиш тадбирлари бошқа ҳайвонлар турларига зарар етказмайдиган ва ҳайвонларнинг яшаш муҳити сақланишини таъминлайдиган инсоний йўллар билан амалга оширилади.

Миқдори тартибга солинадиган ҳайвонларнинг турлари ва улар миқдорини тартибга солиш тадбирларини ўтказиш тартиби тегишли илмий ташкилотлар берган хулосаларни ҳисобга олган ҳолда ҳамда манфаатдор давлат ва жамоат ташкилотлари билан келишиб туриб, ҳайвонлар дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишни тартибга солиш соҳасида махсус ваколати бўлган давлат органлари томонидан белгиланади.

IX. ҲАЙВОНОТ ДУНЁСИДАН ФОЙДАЛАНУВЧИЛАРНИНГ ҲУҚУҚ ВА БУРЧЛАРИ. ҲАЙВОНОТ ДУНЁСИДАН ФОЙДАЛАНИШ ҲУҚУҚИНИ БЕКОР ҚИЛИШ АСОСЛАРИ

42-модда. **Ҳайвонот дунёсидан фойдаланувчиларнинг ҳуқуқлари**

Корхоналар, муассасалар, ташкилотлар ва гражданлар ҳайвонот дунёсидан фойдаланишнинг ўзларига рухсат берилган турларинигина амалга ошириш ҳуқуқига эгадирлар.

ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР қонунларида назарда тутилган ҳолларда ва тартибда ҳайвонот дунёсидан фойдаланувчиларнинг ҳуқуқлари давлат манфаатлари йўлида, шунингдек ҳайвонот дунёсидан бошқа фойдаланувчиларнинг манфаатларини кўзлаб чеклаб қўйилиши мумкин.

43-модда. **Ҳайвонот дунёсидан фойдаланувчиларнинг бурчлари.**

Фойдаланиш турига қараб, ҳайвонот дунёсидан фойдаланувчилар қуйидагиларни бажаришга мажбурдирлар:

ҳайвонот дунёсидан фойдаланиш юзасидан белгиланган қоидалар, нормалар ва муддатларга риоя қилишлари:

ҳайвонот дунёсидан табиий подалар ёки галаларнинг бутлигини бузмайдиган ва фойдаланиш рухсат этилмаган ҳайвонларнинг муҳофаза қилинишини таъминловчи усуллар асосида фойдаланишлари;

ҳайвонлар яшаб турган муҳитнинг бузилишига йўл қўймасликлари;

фойдаланиладиган ҳайвонлар миқдорини ва ҳолатини, шунингдек уларнинг яшаш муҳити ҳолатини ҳисобга олиб боришлари;

ҳайвонот дунёсини қайта тиклашга қаратилган зарур тадбирлар комплексини амалга оширишлари;

ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишни назорат қилиб борувчи давлат органлари ва бошқа органларга ҳар томонлама ёрдам кўрсатишлари шарт.

Ҳайвонот дунёсидан фойдаланувчилар ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш, ҳайвонлар сонини қайта тиклаш ва улардан фойдаланиш юзасидан ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР қонунларида кўзда тутилган бошқа талабларни ҳам бажаришга мажбурдирлар.

44-модда. **Ҳайвонот дунёсидан фойдаланиш ҳуқуқини бекор қилиш асослари**

Ҳайвонот дунёсидан фойдаланиш ҳуқуқи қуйидаги ҳолларда тўла ёки қисман бекор қилинади:

1) ҳайвонот дунёсидан фойдаланиш ҳожати қолмаган ёки бундан воз кечилган тақдирда;

2) ҳайвонот дунёсидан фойдаланиш юзасидан белгиланган муддат тугаган тақдирда;

3) ҳайвонларни муҳофаза қилиш мақсадида ҳайвонот дунёси объектларидан фойдаланишни бекор қилиш зарурати туғилган тақдирда;

4) ҳайвонот дунёсидан фойдаланиш ҳуқуқи берилган корхона, муассаса, ташкилот тугатилган тақдирда.

Ҳайвонот дунёсидан фойдаланувчи ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш юзасидан белгиланган қоидалар, нормалар ва бошқа талабларни бажармаган ҳолларда ҳам ҳайвонот дунёсидан фойдаланиш ҳуқуқи бекор қилиниши мумкин.

ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР қонунларида ҳайвонот дунёсидан фойдаланиш ҳуқуқини бекор қилишнинг бошқа асослари ҳам кўзда тутилган бўлиши мумкин.

Ушбу модданинг биринчи қисми 1, 3, 4-бандларида ҳамда иккинчи қисмида назарда тутилган ҳолларда ҳайвонот дунёсидан фойдаланиш ҳуқуқи тегишли органларнинг берган рухсатномаларини бекор қилиш йўли билан тўхтатилади.

III. БЎЛИМ

X. ҲАЙВОНОТ ДУНЁСИНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ

45-модда. **Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш тадбирлари**

Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш қуйидаги йўллар билан, яъни:

1) ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш, ундан оқилона фойдаланиш ва ҳайвонлар сонини қайта тиклаш қоидалари ҳамда нормаларини белгилаб қўйиш йўли билан;

2) ҳайвонот дунёсидан фойдаланишни тақиқлаб ва чеклаб қўйиш йўли билан;

3) ҳайвонот дунёсини ўзбошимчалик билан фойдаланишдан ва ундан фойдаланиш юзасидан белгиланган тартибни бошқача тарзда бузишдан муҳофаза қилиш йўли билан;

4) ҳайвонларнинг яшаш муҳитини, урчиб кўпайиш шарт-шароитларини ва кўчиб юриш йўлларини муҳофаза қилиш йўли билан;

5) ишлаб чиқариш жараёнларини амалга ошириш вақтида ҳайвонларни нобуд бўлишдан сақлаб қолиш йўли билан;

6) қўриқхоналар, заказниклар барпо қилиш ва бошқа хил махсус қўриқланадиган территориялар ажратиб қўйиш йўли билан;

7) нодир ва йўқолиб бораётган ҳайвонлар турларини тутқунликда кўпайтириш йўли билан;

8) ҳайвонларни зоология коллекциялари учун тутиб олиб кетишни чеклаш йўли билан;

9) ҳайвонлар касал бўлиб қолиш, табиий офат натижасида ва бошқа сабаблар оқибатида нобуд бўлиш хавфи остида қолган тақдирда уларга ёрдам кўрсатиш йўли билан;

10) ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш тадбирларини асослаб берувчи илмий тадқиқотлар олиб бориш йўли билан;

(Давоми учинчи бетда).

ҲАЙВОНОТ ДУНЁСИНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ ВА УНДАН ФОЙДАЛАНИШ ТЎҒРИСИДА

(Боши иккинчи бетда).

11) гражданларни ҳайвонлар дунёсига нисбатан инсоний муносабатда бўлиш руҳида тарбиялаш йўли билан;

12) ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилишни оммавий ахборот воситалари орқали пропаганда қилиш йўли билан;

13) ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш юзасидан бошқа тадбирлар кўриш ва бошқача талаблар белгилаб қўйиш йўли билан таъминланади.

46-модда. **Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилишни рағбатлантириш чоралари**

ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР қонунларида ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш тадбирларини амалга оширишни ривожлантириш учун корхоналар, муассасалар, ташкилотлар, шунингдек гражданларни моддий ҳамда маънавий рағбатлантириш чоралари белгилаб қўйилиши мумкин.

47-модда. **Ҳайвонот дунёсидан фойдаланишни чеклаб ва тақиқлаб қўйиш**

Ҳайвонларни сақлаш ва улар сонини қайта тиклаш мақсадида ҳайвонот дунёсининг айрим турларидан фойдаланиш тадбирларини амалга ошириш, шунингдек ҳайвонларнинг айрим турларидан фойдаланиш ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР қонунларида белгиланадиган тартибда муайян территорияда ёки муайян муддатларга чеклаб ёки бутунлай тақиқлаб қўйилиши мумкин.

XI. ҲАЙВОНЛАРНИНГ ЯШАШ МУҲИТИНИ, УРЧИБ КЎПАЙИШ ШАРТ-ШАРОИТЛАРИНИ ВА КЎЧИБ ЮРИШ ЙЎЛЛАРИНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ

48-модда. **Ҳайвонот дунёси ҳолатига таъсир этувчи фаолиятни амалга оширишда ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш борасидаги талаблар**

Ҳайвонларнинг яшаш муҳити, урчиб кўпайиш шарт-шароитлари ва кўчиб юриш йўлларига путур етказилиши оқибатида ҳайвонот дунёси ҳолатига таъсир кўрсатадиган ҳар қандай фаолият ҳайвонот дунёсининг муҳофаза этилишини таъминловчи талабларга риоя қилинган ҳолда амалга оширилиши лозим.

49-модда. **Территорияни хўжалик мақсадларида ўзлаштириш пайтида ҳайвонларнинг яшаш муҳити ва урчиб кўпайиш шарт-шароитларини муҳофаза қилиш тадбирлари**

Аҳоли пунктларини, корхоналарни, иншоотларни ва бошқа объектларни жойлаштириш, лойиҳалаш ҳамда қуришда, мавжуд технология жараёнларини такомиллаштириш ва янгиларини жорий этишда, қўриқ ерлар ва ботқоқ жойларни, соҳил бўйидаги ва чангалзор территорияларни хўжалик оборотига киритишда, ерларни мелиорациялаш, ўрмонлардан фойдаланиш, геология-қидирув ишлари олиб бориш, фойдали қазилмалар кавлаб олишда, қишлоқ хўжалик ҳайвонларини яйловга қўйиш ва ҳайдаб боқиш жойларини белгилашда, туристик маршрутлар ишлаб чиқиш ва аҳоли оммавий тарзда дам оладиган жойлар ташкил этишда ҳайвонларнинг яшаш муҳитини ва урчиб кўпайиш шарт-шароитларини муҳофаза қилиш юзасидан тегишли чора-тадбирлар кўзда тутилмоғи ва амалга оширилмоғи, шунингдек ҳайвонларнинг яшаш муҳити сифатида алоҳида қимматга эга бўлган участкаларнинг дахлсизлиги таъминланмоғи лозим.

50-модда. **Ҳайвонлар кўчиб юрадиган йўлларнинг муҳофаза этилишини таъминлаш**

Темир йўллар, тош йўллар, трубопровод ва бошқа транспорт магистралларини, электр ва алоқа линияларини, шунингдек каналлар, тўғонлар ва бошқа хил гидротехника иншоотларини жойлаштириш, лойиҳалаш ҳамда қуришда ҳайвонлар кўчиб юрадиган йўлларнинг муҳофаза этилишини таъминловчи чора-тадбирлар ишлаб чиқилиши ва амалга оширилиши лозим.

51-модда. **Ҳайвонот дунёсининг ҳолатига таъсир этувчи корхоналар, иншоотлар ва бошқа объектларни қуриш жойларини келишиб олиш.**

Ҳайвонларнинг яшаш муҳити, урчиб кўпайиш шароитлари ва кўчиб юриш йўлларига путур етказилиши оқибатида ҳайвонот дунёсининг ҳолатига таъсир этувчи корхоналар, иншоотлар ва бошқа объектларни қуриш жойлари СССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР қонунларига мувофиқ ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишни тартибга солиш соҳасида махсус ваколати бўлган давлат органлари ва бошқа органлар билан келишиб олинади.

XII. ҲАЙВОНЛАР НОБУД БЎЛИШИНИНГ ОЛДИНИ ОЛИШ ВА УЛАРНИ САҚЛАБ ҚОЛИШ

52-модда. **Ишлаб чиқариш жараёнларини амалга ошириш ва транспорт воситаларидан фойдаланиш чоғида ҳайвонлар нобуд бўлишининг олдини олиш**

Корхоналар, муассасалар, ташкилотлар ва гражданлар қишлоқ хўжалик, ёғоч тайёрлаш ишларини ва бошқа ишларни амалга ошириш чоғида, шунингдек транспорт воситаларидан фойдаланиш вақтида ҳайвонлар нобуд бўлишининг олдини олиш юзасидан тегишли чоралар кўришлари зарур.

Ҳайвонлар нобуд бўлиш ҳолларининг олдини олиш юзасидан белгиланган чора-тадбирларни амалга оширмай туриб, қуриган ўсимликларни ёқиш, ишлаб чиқариш материаллари, хом ашёси ва чиқиндиларини сақлаб қўйиш тақиқланади.

53-модда. **Ҳайвонларни қўриқхоналар, заказниклар ва махсус қўриқланадиган бошқа территорияларда муҳофаза қилиш**

Қўриқхоналар территориясида ҳайвонларни қўриқлаш мақсадларига мос келмайдиган тарзда ов қилиш, балиқ овлаш, умуртқасиз сув ҳайвонларини тутиш, шунингдек ҳайвонот дунёсидан бошқача тарзда фойдаланиш ва шу сингари фаолият тақиқланади.

Заказниклар ва ҳайвонлар махсус сақланадиган бошқа территорияларда ҳайвонот дунёсидан фойдаланишнинг айрим турлари ва ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш мақсадларига мос келмайдиган бошқа ишлар ўтказиш бутунлай тақиқланади ёки чеклаб қўйилиши мумкин.

Қўриқхоналар, заказниклар ва ҳайвонлар махсус сақланадиган бошқа территорияларда ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишни амалга ошириш тартиби ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР қонунлари билан белгиланади.

54-модда. **Қўриқхоналарнинг муҳофаза зоналари**

Қўриқхоналарда ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш самарадорлигини ошириш учун қўриқхоналар атрофида муҳофаза зоналари барпо этилиши мумкин. Бундай зоналарни барпо этиш тартиби ва уларда ҳайвонот дунёсини ёки табиий ресурслардан фойдаланиш Ўзбекистон ССР Министрлар Совети томонидан белгиланади.

55-модда. **Нодир ва турлари йўқолиб бораётган ҳайвонларни муҳофаза қилиш**

«Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисида»ги СССР Қонунига мувофиқ, нодир ва турлари йўқолиб бораётган ҳайвонларнинг номи нодир ва турлари йўқолиб бораётган ҳайвонлар ҳамда ўсимликлар китобига — СССР Қизил китоби ва Ўзбекистон ССР Қизил китобига ёзиб борилади. СССР Қизил китоби тўғрисидаги Низом СССР Министрлар Совети белгилаб берадиган тартибда тасдиқланади. Ўзбекистон ССР Қизил китоби тўғрисидаги Низом эса Ўзбекистон ССР Министрлар Совети томонидан тасдиқланади.

Нодир ва турлари йўқолиб бораётган ҳайвонларнинг нобуд бўлишига, миқдори камайиб кетишига ёки яшаш муҳити бузилишига олиб келувчи хатти-ҳаракатларга йўл қўйилмайди.

56-модда. **Нодир ва турлари йўқолиб бораётган ҳайвонларни муҳофаза қилиш тадбирлари**

Табиий шароитда кўпайтириш мумкин бўлмаган нодир ва турлари йўқолиб бораётган ҳайвонларни сақлаш мақсадида ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишни тартибга солиш соҳасида махсус ваколати бўлган давлат органлари ана шу турдаги ҳайвонларни тутиб кўпайтириш учун зарур шароитлар яратиш чораларини кўришлари шарт.

57-модда. **Нодир ва турлари йўқолиб бораётган ҳайвонларни тутиш тартиби**

Нодир ва турлари йўқолиб бораётган ҳайвонларни махсус яратилган шароитда урчитиб кўпайтириш ва кейинчалик эркинликка қўйиб юбориш учун, шунингдек уларни илмий-тадқиқот ишлари ўтказиш мақсадларида ва бошқа мақсадларда фойдаланиш учун тутишга ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишни тартибга солиш соҳасида махсус ваколати бўлган давлат органлари берадиган алоҳида рухсатнома асосидагина йўл қўйилади.

XIII. ЗООЛОГИЯ КОЛЛЕКЦИЯЛАРИ

58-модда. **Зоология коллекцияларини яратиш ва уларни тўлдириш**

Корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар зоология коллекцияларини яратиш ва уларни тўлдириш (зоопарклар, зоология боғлари ва шу кабилар учун жонли коллекциялар яратиш, шунингдек зоология тулупларини, препаратларини ва қисмларини йиғиш) мақсадларини кўзлаб, бунинг учун табиий муҳитдан ҳайвонларни тутиб келтиришларига ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишни тартибга солиш соҳасида махсус ваколати бўлган давлат органлари берадиган рухсатномалар асосидагина йўл қўйилади.

59-модда. **Гражданлар томонидан зоология коллекцияларини тўлдириш ва янги зоология коллекциялари яратиш тартиби**

Гражданларнинг шахсий мулкида бўлган зоология коллекцияларини тўлдириш ва гражданлар томонидан янги коллекциялар яратиш тақиқланади; овчилик, балиқчилик ўлжаларидан ва белгиланган талабларга риоя қилинган ҳолда ҳайвонот дунёсидан бошқача тарзда фойдаланиш натижасида яратилган коллекциялар бундан мустасноdир.

60-модда. **Зоология коллекцияларини давлат йўли билан ҳисобга олиш**

Илмий, маданий-маърифий, ўқув-тарбиявий ёки эстетик қимматга эга бўлган зоология коллекциялари давлат йўли билан ҳисобга олиб борилади. Бундай коллекцияларнинг эгалари бўлган корхоналар, муассасалар, ташкилотлар ва гражданлар ҳайвонот дунёси объектлари коллекцияларини сақлаш, ҳисобга олиб бориш ва улардан фойдаланиш қоидаларига риоя қилишлари шарт.

61-модда. **Зоология коллекцияларидан фойдаланиш ва уларни ҳисобга олиш қоидалари**

«Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисида»ги СССР Қонунига мувофиқ, зоология коллекцияларини яратиш, тўлдириш, сақлаш, улардан фойдаланиш ва бундай коллекцияларни ҳисобга олиб бориш қоидалари, зоология коллекциялари билан савдо қилиш қоидалари, шунингдек коллекция объектларини ва ҳайвонот дунёси маҳсулотларини чет элга жўнатиш ва олиб ўтиш қоидалари СССР Министрлар Совети томонидан белгиланадиган тартибда тасдиқланади.

XIV. ЎСИМЛИКЛАРНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ ВОСИТАЛАРИ, УЛАРНИ ЎСТИРИШ СТИМУЛЯТОРЛАРИ, МИНЕРАЛ ЎҒИТЛАР ВА БОШҚА ПРЕПАРАТЛАРНИ ҚЎЛЛАНИШДА ҲАЙВОНЛАРНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ

62-модда. **Ўсимликларни ҳимоя қилиш воситалари, уларни ўстириш стимуляторлари, минерал ўғитлар ва бошқа препаратларни қўлланиш чоғида ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ҳайвонлар яшайдиган муҳитни сақлаш тадбирлари**

Халқ хўжалигида ишлатиладиган ўсимликларни ҳимоя қилиш воситаларини, уларни ўстириш стимуляторларини, минерал ўғитлар ва бошқа препаратларни қўлланиш пайтида ҳайвонот дунёси ва ҳайвонларнинг яшаш муҳитини муҳофаза қилиш талаблари ҳисобга олиниши лозим. Ўсимликларни ҳимоя қилишнинг кимёвий воситаларини ва бошқа препаратларни қўлланиш уларнинг ҳайвонот дунёсига зарарли таъсир этишини камайтириш мақсадини кўзлаб агротехника, селекция-генетика, биология тадбирлари ва бошқа тадбирларни амалга ошириш билан боғлиқ ҳолда олиб борилиши керак. Шу мақсадда айрим территорияларда санитария зоналари белгилаб қўйилиб, уларда ўсимликларни ҳимоя қилиш воситаларини, уларни ўстириш стимуляторларини, минерал ўғитлар ва бошқа препаратларни қўлланиш тақиқланади. Мазкур санитария зоналари Ўзбекистон ССР Министрлар Совети белгилаб қўйидиган тартибда ажратилади.

Ҳайвонлар нобуд бўлишининг ва уларнинг яшаш муҳити ёмонлашишининг олдини олиш мақсадида колхозлар, совхозлар, ўрмон хўжаликлари ва бошқа корхоналар, муассасалар, ташкилотлар ҳамда гражданлар ўсимликларни ҳимоя қилиш воситалари, уларни ўстириш стимуляторлари, минерал ўғитлар ва бошқа препаратларни ташиш, сақлаш ва ишлатиш қоидаларига риоя қилишлари шарт.

Янги препаратлар яратиш чоғида шу препаратларнинг атроф табиий муҳитдаги концентрацияси ҳайвонларни ва улар яшайдиган муҳитни муҳофаза этишни таъминлайдиган даражада бўлишига йўл қўйиладиган нормативларини ишлаб чиқиш лозим.

63-модда. **Ўсимликларни ҳимоя қилиш воситалари, уларни ўстириш стимуляторларини, минерал ўғитлар ва бошқа препаратларни қўлланиш қоидаларини келишиб олиш**

Ўсимликларни ҳимоя қилиш воситаларини, уларни ўстириш стимуляторларини, минерал ўғитларни ва халқ хўжалигида ишлатиладиган бошқа препаратларни қўлланиш қоидалари, шунингдек мазкур препаратларнинг рўйхати ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишни тартибга солиш соҳасида махсус ваколати бўлган давлат органлари билан келишиб олиниши лозим.

XV. ҲАЙВОНЛАРНИ БИР ЖОЙДАН ИККИНЧИ ЖОЙГА КЎЧИРИШ, ИҚЛИМЛАШТИРИШ ВА ЧАТИШТИРИШ. ҲАЙВОНОТ ДУНЁСИНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ МАНФААТЛАРИНИ КЎЗЛАБ ТАБИИЙ ОБЪЕКТЛАРДАН ФОЙДАЛАНУВЧИЛАР ҲУҚУҚЛАРИНИ ЧЕКЛАШ ВА УЛАР ЗИММАСИГА МАЖБУРИЯТЛАР ЮКЛАШ

64-модда. **Ҳайвонларни бир жойдан иккинчи жойга кўчириш, иқлимлаштириш ва чатиштириш**

«Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисида»ги СССР Қонунига мувофиқ, ҳайвонларни янги яшаш жойига кўчиришга, СССР фаунаси учун янги бўлган ҳайвонлар турларини иқлимлаштиришга, шунингдек ҳайвонларни бир-бирлари билан чатиштириш тадбирларини ўтказишга илмий-тадқиқот ва хўжалик мақсадларида йўл қўйилиб, бунда ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишнинг тартибга солиш соҳасида махсус ваколати бўлган давлат органлари қарорига биноан тегишли илмий ташкилотлар берган хулосалар ҳисобга олиниши шарт.

Ҳайвонларни ўзбошимчалик билан бир жойдан иккинчи жойга кўчириш, иқлимлаштириш ва чатиштиришга йўл қўйилмайди.

65-модда. **Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш манфаатларини кўзлаб табиий объектлардан фойдаланувчилар ҳуқуқларини чеклаш ва улар зиммасига мажбуриятлар юклаш**

Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш манфаатларини кўзлаб, ердан фойдаланувчилар, ўрмонлардан фойдаланувчилар, сувдан фойдаланувчилар ва ер ости бойликларидан фойдаланувчиларнинг ҳуқуқлари ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР қонунларида белгиланадиган тартибда чеклаб қўйилиши ва улар зиммасига тегишли мажбуриятлар юклатилиши мумкин.

IV. БЎЛИМ

XVI ҲАЙВОНЛАРНИ ДАВЛАТ ЙЎЛИ БИЛАН ҲИСОБГА ОЛИШ ВА ҲАЙВОНОТ ДУНЁСИ ДАВЛАТ КАДАСТРИ ЮРИТИШ

66-модда. **Ҳайвонлари ва улардан фойдаланишни давлат йўли билан ҳисобга олиш ҳамда ҳайвонот дунёси давлат кадастрини юритиш**

Ҳайвонот дунёсининг муҳофаза қилинишини ва ундан оқилона фойдаланишни ташкил этишни таъминлаш мақсадида ҳайвонлар ва улардан фойдаланиш давлат йўли билан ҳисобга олиниб, ҳайвонлар турлари (тур группалари)нинг географик жиҳатдан тарқалиши, уларнинг миқдори, ҳайвонлар учун зарур бўлган ер майдонлари характеристикаси, ҳайвонлардан шу куннинг талаблари асосида оқилона фойдаланиш характеристикаси тўғрисидаги ва бошқа зарур маълумотларни ўз ичига олувчи ҳайвонот дунёси давлат кадастри юритилади.

67-модда. **Ҳайвонлари ва улардан фойдаланишни давлат йўли билан ҳисобга олиш ҳамда ҳайвонот дунёси давлат кадастрини юритиш тартиби**

«Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисида»ги СССР Қонунига мувофиқ, ҳайвонларни ва улардан фойдаланишни давлат йўли билан ҳисобга олиш ҳамда ҳайвонот дунёси давлат кадастрини юритиш ССР Иттифоқи учун ягона бўлган системалар асосида давлат ҳисобидан амалга оширилади.

Корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар ёввойи ҳайвонларнинг тарқалганлиги, уларнинг миқдори ва улардан қандай фойдаланилаётганлиги ҳақида ўзларида мавжуд бўлган маълумотларни ҳайвонот дунёси давлат кадастрини юритувчи органларга тақдим этишлари шарт.

Ҳайвонларни ва улардан фойдаланишни давлат йўли билан ҳисобга олиш, ҳайвонот дунёси давлат кадастрини юритиш, давлат ҳисобида туриши ва давлат кадастрига киритилиши лозим бўлган ҳайвонлар турлари (тур группалари) рўйхатини белгилаш қоидалари, шунингдек ҳисоблаш ва кадастр юритиш учун маълумотлар бериш қоидалари СССР Министрлар Совети томонидан белгиланадиган тартибда тасдиқланади.

V. БЎЛИМ

XVII. ҲАЙВОНОТ ДУНЁСИНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ ВА УНДАН ФОЙДАЛАНИШ УСТИДАН НАЗОРАТ ОЛИБ БОРИШ

68-модда. **Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш устидан давлат назорати олиб бориш**

Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш устидан давлат назорати олиб бориш вазифаси барча министрликлар, давлат комитетлари ва идоралар, давлат, кооператив ва бошқа жамоат корхоналари, муассасалари, ташкилотлари, шунингдек гражданлар ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш борасидаги ўз бурчларини бажаришларини, ҳайвонот дунёсидан фойдаланиш юзасидан белгиланган тартибга ва ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ҳамда ундан фойдаланиш тўғрисидаги қонунларда белгиланган бошқа қоидаларга риоя қилишларини таъминлашдан иборатдир.

69-модда. **Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш устидан давлат назорати олиб борувчи органлар**

«Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисида»ги СССР Қонунига мувофиқ, ҳайвонот дунёсининг муҳофаза қилиниши ва ундан фойдаланиш устидан давлат назорати ССР Иттифоқи қонунларида белгиланган тартибда халқ депутатлари Советлари, уларнинг ижро қилувчи ва бошқарувчи органлари, шунингдек ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишни тартибга солиш соҳасида махсус ваколати бўлган давлат органлари томонидан амалга оширилади.

70-модда. **Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш устидан давлат назоратини амалга ошириш**

Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишни тартибга солиш соҳасида махсус ваколати бўлган давлат органлари:

ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишга оид қоидалар, нормалар, муддатлар ва бошқа талабларга риоя қилинишини;

ҳайвонларни ва улардан фойдаланишни давлат йўли билан ҳисобга олиш ҳамда ҳайвонот дунёси давлат кадастрини юритиш юзасидан белгиланган тартибга риоя қилинишини;

ҳайвонларнинг яшаш муҳитини, урчиб кўпайиш шарт-шароитларини ва кўчиб юриш йўлларини сақлаш тадбирлари тўғри ва ўз вақтида ишлаб чиқилиши ҳамда амалга оширилишини текшириб турадилар.

71-модда. **Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш соҳасида махсус ваколати бўлган давлат органларининг ҳуқуқлари**

Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишни тартибга солиш соҳасида махсус ваколати бўлган давлат органлари қуйидаги ҳуқуқларга эгадирлар:

ҳайвонот дунёсидан ўзбошимчалик билан фойдаланишни, шунингдек ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш юзасидан белгиланган қоидалар, нормалар, муддатлар ва бошқа талабларни бузган ҳолда фойдаланишни тўхтатиш;

ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш қоидалари, нормалари, муддатлари ва бошқа талаблар бузилиши ҳолларини йўқотиш тўғрисида ижро этилиши мажбурий бўлган кўрсатмалар бериш;

амалга оширилиши натижасида ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш, ҳайвонларнинг яшаш муҳитини, урчиб кўпайиш шарт-шароитларини ва кўчиб юриш йўлларини сақлаш борасидаги қоидалар, нормалар ва бошқа талабларни мунтазам равишда бузилишига олиб келувчи ишларни, то бундай бузилиш ҳолларига батамом барҳам берилгунга қадар, тўхтатиб қўйиш;

ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш қоидалари, нормалари, муддатлари ва бошқа талабларни бузувчиларни белгиланган тартибда жавобгарликка тортиш ёки ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги материалларини тегишли органларга юбориш.

Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишни тартибга солиш соҳасида махсус ваколати бўлган давлат органлари чиқарган, ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР қонунларида белгиланган ҳуқуқлар доирасида тасдиқлаб қўйиладиган қоидалар ва қўлланмаларнинг барча министрликлар, давлат комитетлари ва идоралар, корхоналар, муассасалар, ташкилотлар, шунингдек гражданлар томонидан бажарилиши мажбурийдир.

Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишни тартибга солиш соҳасида махсус ваколати бўлган давлат органларига ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР қонунларига биноан ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишга оид қоидалар, нормалар ва бошқа талаблар бузилишининг олдини олиш ва бундай ҳолларга барҳам бериш юзасидан бошқа ҳуқуқлар ҳам берилиши мумкин.

72-модда. **Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш устидан идоравий назорат**

Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш устидан идоравий назорат олиб бориш ўз ихтиёрида ҳайвонот дунёси объектларидан фойдаланувчи корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар мавжуд бўлган органлар томонидан амалга оширилади.

Идоравий назорат олиб бориш чоғида министрликлар, давлат комитетлари ва идоралар ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР қонунларига, ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишни тартибга солиш соҳасида махсус ваколати бўлган давлат органлари томонидан тасдиқланадиган қоидалар ва қўлланмаларга амал қилишлари шарт.

VI. БЎЛИМ

XVIII. ҲАЙВОНОТ ДУНЁСИДАН ФОЙДАЛАНИШ МАСАЛАЛАРИГА ДОИР НИЗОЛАРНИ ҲАЛ ҚИЛИШ

73-модда. **Ҳайвонот дунёсидан фойдаланиш масалаларига доир низоларни ҳал қилиш тартиби**

Ҳайвонот дунёсидан фойдаланиш масалалари хусусида корхоналар, муассасалар, ташкилотлар ва гражданлар ўртасида келиб чиққан низолар ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР қонунларида белгиланадиган тартибда ҳал этилади.

VII. БЎЛИМ

XIX. ҲАЙВОНОТ ДУНЁСИНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ ВА УНДАН ФОЙДАЛАНИШ ТЎҒРИСИДАГИ ҚОНУНЛАРНИ БУЗГАНЛИК УЧУН ЖАВОБГАРЛИК

74-модда. **Ҳайвонот дунёсининг давлат мулклиги ҳуқуқини бузувчи битимларнинг ҳақиқий эмаслиги**

Ҳайвонот дунёси объектларидан фойдаланиш ҳуқуқини ўзбошимчалик билан бировга топшириб қўйиш, шунингдек ҳайвонот дунёсининг давлат мулклиги ҳуқуқини тўғридан-тўғри ёки яширин равишда бузувчи бошқа битимлар ҳақиқий эмасдир.

75-модда. **Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисидаги қонунларни бузганлик учун жавобгарлик**

Ушбу Қонуннинг 74-моддасида кўрсатилган битимларни бузишда, шунингдек:

ҳайвонот дунёси объектларидан ўзбошимчалик билан фойдаланишда;

ов қилиш, балиқ овлаш қоидалари ва ҳайвонот дунёсидан фойдаланишнинг бошқа турларини бузишда;

ҳайвонларнинг яшаш муҳити ва кўчиб юриш йўлларини муҳофаза қилиш борасидаги қоидаларни бузишда;

ҳайвонларни ўзбошимчалик билан бир жойдан иккинчи жойга кўчиришда, иқлимлаштиришда ва чатиштиришда;

ўсимликларни ҳимоя қилиш воситаларини, уларни ўстириш стимуляторларини, минерал ўғитлар ва бошқа препаратларни қўлланиш қоидаларини бузиш натижасида ҳайвонот дунёсига зарар келтиришда;

ҳайвонот дунёси объектларини ва зоология коллекцияларини чет элга жўнатиш ва олиб ўтиш қоидаларини бузишда;

ҳайвонларга нисбатан шафқатсизларча муносабатда бўлишда;

ҳайвонот дунёси объектлари коллекцияларини сақлаш, уларни ҳисобга олиш ва улардан фойдаланиш қоидаларига риоя этмасликда;

нодир ва йўқолиб бораётган ҳайвонлар турларининг нобуд бўлишига, миқдори камайишига ёки уларнинг яшаш муҳити бузилишига олиб келган ғайриқонуний хатти-ҳаракатлар содир қилишда айбдор бўлган шахслар СССР ва Ўзбекистон ССР қонунларига мувофиқ жиноий, маъмурий ёки бошқа хил жавобгарликка тортиладилар.

ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР қонунларига биноан, ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисидаги қонунларни бошқача тарзда бузганлик учун ҳам жавобгарлик белгилаб қўйилиши мумкин.

76-модда. **Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисидаги қонунлар бузилиши натижасида етказилган зарарни тўлаш**

Корхоналар, муассасалар, ташкилотлар, шунингдек гражданлар ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисидаги қонунлар бузилиши натижасида етказилган зарарни ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР қонунларида белгилаб қўйиладиган миқдорда ва тартибда тўлашлари шарт. Мансабдор шахслар ва бошқа ходимларнинг айби билан келтирилган зарарнинг ўрнини қоплаш харажатлари корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар томонидан тўланган бўлса, мазкур мансабдор шахслар ва ходимлар белгиланган тартибда моддий жавобгарликка тортиладилар.

77-модда. **Ғайриқонуний тарзда овланган ҳайвонот дунёси объектлари ва улардан ишланган маҳсулотларни қайтариб олиш тартиби**

Ғайриқонуний тарзда овланган ҳайвонлар ва улардан ишланган маҳсулотлар ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР қонунларида белгилаб қўйиладиган тартибда қайтариб олинади.

Ғайриқонуний тарзда овланган ҳайвонлар ва улардан ишланган маҳсулотларни қайтариб олиш иложи бўлмаса, ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР қонунларида белгилаб қўйиладиган баҳолар бўйича уларнинг қиймати ундириб олинади.

VIII. БЎЛИМ

XX. ХАЛҚАРО ШАРТНОМАЛАР

78-модда. **Халқаро шартномалар**

Агар СССР қатнашаётган халқаро шартномада ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисидаги совет қонунларида баён қилинганидан бошқача қоидалар белгиланган бўлса, у ҳолда халқаро шартнома қоидалари қўлланилади.

Башарти Ўзбекистон ССР қатнашаётган халқаро шартномада Ўзбекистон ССР ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисидаги қонунларда кўзда тутилганидан бошқача қоидалар белгиланган бўлса, Ўзбекистон ССР ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисидаги қонунларга нисбатан ҳам худди шундай тартиб қўлланилади.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси

И. УСМОНХЎЖАЕВ,

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари

Г. ҲАЙДАРОВА.

1981 йил, 29 май,
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ҚОНУНИ

АЛМАШЛАБ ЭКИШНИ ЖОРИЙ ҚИЛИШ ВА ЎЗЛАШТИРИШ ТЎҒРИСИДА

СССР Конституциясига мувофиқ Совет Социалистик Республикалари Иттифоқида ер давлат мулки — бутун совет халқининг умумий бойлигидир.

Колхозларга, совхозларга ва бошқа қишлоқ хўжалик корхоналари, муассасалари ҳамда ташкилотларига берилган ерлар қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг асосий воситаси бўлиб, қишлоқ хўжалигини ривожлантириш планларига мувофиқ халқ хўжалигининг ва аҳолининг қишлоқ хўжалик маҳсулотларига тобора ўсиб бораётган эҳтиёжларини қондириш мақсадида фойдаланилади.

Ўзбекистон ССРнинг Ер тўғрисидаги кодекси талабларига мувофиқ, қишлоқ хўжалиги учун мўлжалланган ҳамма ерлар, айниқса суғориладиган ва захи қочирилган ерлар муҳофаза қилиниши ва улардан рационал фойдаланилиши лозим.

Колхозлар, совхозлар ва бошқа қишлоқ хўжалик корхоналари, муассасалари ҳамда ташкилотлари фан ютуқлари ва илғор тажриба асосида деҳқончиликнинг ғоят самарали системасини, экин майдонларининг энг яхши структурасини жорий этишлари, ерни авайлаб сақлашлари, уни нурашдан ҳимоя қилишлари, хўжалик тармоқларини иқтисодий жиҳатдан фойдали тарзда бир-бирига боғлаб боришлари, энг кам меҳнат ва маблағ сарфлаган ҳолда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришлари, шунингдек фойдаланилмай ётган ерларни қишлоқ хўжалик оборотига киритишлари зарур. Шу мақсадда аралаш, оралиқ ва такрорий экинлар экиш усулини қўлланган ҳолда иқтисодий жиҳатдан асосланган алмашлаб экишни жорий қилиш йўли билан хўжалик ички ер тузиш лойиҳалари ишлаб чиқиш уларнинг иш фаолиятига асос қилиб олинмоғи лозим, бу эса пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари етиштиришни кўпайтириш билан бир қаторда жамоат чорвачилигини янада юксалтириш учун мустаҳкам ем-хашак базасини вужудга келтиришни таъминлайди.

Иқтисодий жиҳатдан асосланган алмашлаб экишни жорий қилиш йўли билан хўжалик ички ер тузиш лойиҳалари асосида ерлардан тўла-тўкис ва самарали фойдаланишни давлат аҳамиятига молик бўлган катта иш деб ҳисоблаб, Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

1-модда. Белгилаб қўйилсинки, қишлоқ хўжалиги учун мўлжалланган ерларда аралаш, оралиқ ва такрорий экинлар экишни бир-бирига қўшиб олиб борган ҳолда алмашлаб экишни жорий қилиш ва ўзлаштириш қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада юксалтириш соҳасидаги асосий вазифалардан биридир.

2-модда. Колхозларга, совхозларга ва бошқа корхоналар, муассасалар ҳамда ташкилотларга қишлоқ хўжалиги юритиш учун бериб қўйилган ерлардан илмий жиҳатдан асосланган тарзда ишлаб чиқилган хўжалик ички ер тузиш лойиҳаларига қатъий мувофиқ ҳолда фойдаланилади, бунинг учун шу колхозлар, совхозлар ва бошқа қишлоқ хўжалик корхоналари, муассасалари ҳамда ташкилотларининг қишлоқ хўжалигини ривожлантириш перспектив ва йиллик планларида тупроқ унумдорлигини оширишни, ўсимликлар касалликларига қарши самарали кураш олиб боришни, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари етиштириш, жамоат чорвачилигини янада юксалтириш учун мустаҳкам ем-хашак базаси яратиш мақсадида суғориладиган ва захи қочирилган ерлардан аксари беда, маккажўхори ва бошқа қимматли ем хашак экинлари экиш ҳисобига максимал даражада фойдаланишни таъминловчи алмашлаб экиш усулини жорий қилиш ва ўзлаштириш тадбири албатта кўзда тутилади.

3-модда. Қишлоқ хўжалик экинлари билан банд бўлган ер участкаларини қурилиш ва қишлоқ хўжалигига дахли бўлмаган бошқа эҳтиёжлар учун олишга, шунингдек территорияни хўжалик ичида ташкил этиш бўйича ер тузиш лойиҳасида белгиланган тартибни бузган ҳолда уларни вақтинча эгаллашга асло йўл қўйилмайди. Жуда зарур бўлиб қолган ҳолларда ва фақат Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг рухсати билангина бунга йўл қўйиш мумкин. Бундай ҳолларда ердан фойдаланувчиларга етказилган зарарлар, шунингдек қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши кўрган зиён белгиланган тартибда ундириб олинади.

4-модда. Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, халқ депутатлари область, район, посёлка, қишлоқ ва овул Советларининг ижроия комитетларига алмашлаб экишни жорий қилиш ва ўзлаштириш, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлигини ошириш, фан ютуқлари ва илғор тажрибани қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришига жорий этиш, ер майдонларидан самарали фойдаланиш ишларини колхозлар, совхозлар ва бошқа қишлоқ хўжалик корхоналари, муассасалари ҳамда ташкилотлари лойиҳаларда белгиланган муддатларда амалга оширишларини таъминлаш вазифаси юклатилсин.

5-модда. Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, халқ депутатлари область, район, посёлка, қишлоқ ва овул Советларининг ижроия комитетлари, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги, Ўзбекистон ССР Мева-сабзавот хўжалиги министрлиги, СССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги ҳузуридаги Ўрта Осиё Ирригация ва совхозлар қурилиши бош бошқармаси, ВАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлими, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши билан шуғулланувчи бошқа корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар, Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармаси алмашлаб экишни жорий қилиш ва ўзлаштириш планлари қандай бажарилаётганлигини ҳар йили текшириб бориб, ер тузиш тартибида территорияни хўжалик ичкарисида ташкил этиш юзасидан белгиланган қонун-қоидани бузганликлари, шунингдек алмашлаб экишни жорий қилиш ва ўзлаштириш планларини бажармаганликлари учун колхозлар, совхозлар ва бошқа қишлоқ хўжалик корхоналари, муассасалари ҳамда ташкилотларининг раҳбарларини ва агрономларини зарур ҳолларда жавобгарликка тортиш масаласини ҳал қилишлари ёки тегишли органлар олдига қўйишлари лозим.

6-модда. Ўзбекистон ССР Министрлар Советига ушбу Қонун қандай бажарилаётганлиги устидан қатъий контроль олиб боришни таъминлаш вазифаси топширилсин.

БУТУНИТТИФОҚ СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚАСИДА ЮКСАК НАТИЖАЛАРГА ЭРИШГАН ОБЛАСТЬ, ШАҲАР, РАЙОНЛАРНИ, КОРХОНА ВА ТАШКИЛОТЛАР КОЛЛЕКТИВЛАРИНИ, АЛОҲИДА ЎРНАК КЎРСАТГАН ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ИЛҒОРЛАРИ, ФАН ВА МАДАНИЯТ АРБОБЛАРИНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР МЕҲНАТ ШУҲРАТИ КИТОБИГА ЁЗИШ ТЎҒРИСИДА

(Боши биринчи бетда).

Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Алмаликсвинецстрой» қурилиш тресги, Олмалиқ шаҳри.

Ўзбекистон ССР Автомобиль йўллари қуриш ва улардан фойдаланиш министрлигининг «Ҳурмат белгиси» орденли Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги номидаги 2-йўл-қурилиш бошқармаси, Бордонкўл посёлкаси.

Главташкентстройнинг «Ҳурмат белгиси» орденли Тошкентдаги 1-уйсозлик комбинати.

Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти министрлигининг марказлаштирилган тартибда юк ташувчи Тошкент шаҳар ишлаб чиқариш автотрести.

Тошкент шаҳар ижроия комитетининг «Гордорстройремонт» тресги.

Хўжайли районидаги В. И. Ленин номли колхоз.

Пахтаобод районидаги Ф. Ёқубов номли колхоз.

Пешку районидаги «Москва» колхози.

Жиззах районидаги Ленин орденли «Москва» колхози.

Яккабоғ районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхози.

Янгиқўрғон районидаги Карл Маркс номли колхоз.

Иштихон районидаги «Муродобод» колхози.

Ургут районидаги «Партия XXIV съезди» колхози.

Қумқўрғон районидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Москва» колхози.

Коммунистик районидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Политотдел» колхози.

Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхози.

Фарғона районидаги В. И. Ленин номли колхоз.

Боғот районидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли Н. Нариманов номли колхоз.

Хонқа районидаги Ленин орденли И. Охунбобоев номли колхоз.

Нишон районидаги «Нишон» давлат наслчилик заводи.

Иттифоқ посёлкасидаги Дамачи балиқ хўжалиги.

Шуманай районидаги «Правда» совхози.

Комсомолобод районидаги «Дўстлик» совхози.

Ромитан районидаги «Октябрь 50 йиллиги» совхози.

Косон районидаги В. И. Ленин номли совхоз.

Поп районининг Ленин орденли В. И. Ленин номли совхоз-техникуми.

Булунғур районидаги Ф. Йўлдош номли совхоз.

Сариосиё районидаги Октябрь Революцияси орденли «Коммунизм» совхози.

Оқолтин районидаги «Фарғона» совхоз-техникуми.

Киров районидаги С. М. Киров номли совхоз.

Г. С. Зайцев номли Бутуниттифоқ пахта селекцияси ва уруғчилиги илмий-тадқиқот институтининг А. М. Автономов номидаги «Сурхон» тажриба хўжалиги, Жарқўрғон райони.

Меҳнат Қизил Байроқ орденли В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университети.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Биоорганик химия институти, Тошкент шаҳри.

Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институти.

Ленин орденли ва Халқлар дўстлиги орденли Бутуниттифоқ пахтачилик илмий-тадқиқот институти.

Моддий-техника таъминоти Фарғона универсал бошқармаси.

Қува район матлубот жамиятлари союзи.

V. Ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари, маданият, фан ва техника арбоблари (гувоҳнома бериш шарти билан):

Абдураҳмонова Сабоҳат — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Самарқанд область Оқдарё районидаги «Оқдарё» совхозининг сут соғувчиси.

Алқаров Қобул — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Жиззах область Фориш районидаги Карл Маркс номли совхознинг бош чўпони.

Орипов Исмоил Холматович — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Тошкентдаги 1-уйсозлик комбинати — 1-йирик панелли уйсозлик заводи бетончиларининг бригадири.

Ботиров Қозоқбой — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Сирдарё область Ворошилов районидаги Куйбишев номли колхознинг бригадири.

Бердиев Нортой — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Бухоро область Конимех районидаги «Шофиркон» совхозининг бош чўпони.

Бўриев Эшмамат — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Сурхондарё область Гагарин районидаги «Пограничник» совхозининг механизатори.

Ғаниев Турғун — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, «Джизакстепстрой» бошқармаси 34-механизациялашган кўчма колонна экскаватори машинисти.

Ҳамид Ғулом (Ҳамид Убайдуллаевич Ғуломов) — СССР Давлат мукофоти лауреати, Ўзбекистон халқ ёзувчиси.

Дадабоева Шарофатхон — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Наманган область Уйчи районидаги «Ленинчи йўл» колхозининг бригадири.

Деҳқонов Мирзааҳмад — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Фарғона область Ленинград районидаги Энгельс номли колхоз раиси.

Жабборов Саттор — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Бухоро область Ғиждувон районидаги Энгельс номли колхоз раиси.

Алимбетов Ўрозбой — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, «Каракалпакводстрой» тресги Тахиатош қурилиш-монтаж бошқармасининг экскаватор машинисти.

Донаев Бозор — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Самарқанд область Нарпай районидаги «Октябрь» колхозининг бригадири.

Ермолаева Надежда Ивановна — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги 160-қурилиш тресги «Чирчикхимстрой» қурилиш бошқармасининг пардозловчилар бригадири.

Захаров Леонид Агеевич — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги 93-ихтисослаштирилган тресги Олмалиқ «Промтехмонтаж» бошқармаси слесарь-монтажчиларининг бригадири.

Қодиров Мамазиё — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Фарғона область Бағдод районидаги «Большевик» колхозининг бригадири.

Қамбаров Раҳмат — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ўзбекистон Компартияси Тошкент область Калинин район комитетининг биринчи секретари.

Қорабеков Қадимурод — СССР Давлат мукофоти лауреати, Бухоро область Томди районидаги В. И. Ленин номли совхозининг бош чўпони.

Қўзибоева Фазилат — СССР Давлат мукофоти лауреати, Фарғона область Олтиариқ районидаги Ф. Энгельс номли колхоз пиллачилик звеносининг бошлиғи.

Қурбонниёзов Онгарбой — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Қорақалпоғистон АССР Қўнғирот районидаги Чапаев номли совхоз директори.

Колисниченко Валерий Иванович — СССР Давлат мукофоти лауреати, Навоий кон-металлургия комбинати комплекс бригадасининг бошлиғи.

Лушкарев Владимир Яковлевич — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Навоий кон-металлургия комбинати 548-«БелАЗ» автосамосваллар ҳайдовчиларининг бригадири.

Мадиёров Масодиқ — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Андижон область Хўжаобод районидаги Киров номли аграр-саноат комбинатининг директори.

Маматқулов Карамали — СССР Давлат мукофоти лауреати, Олмалиқ химия заводининг аппаратчиси.

Матёқубова Розия — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Хоразм область Боғот районидаги Нариманов номли колхоз сут соғувчиси.

Марасулов Ёқубжон — СССР Давлат мукофоти лауреати, «Андижанирстрой» тресги Шаҳрихон қурилиш-монтаж бошқармасининг экскаватор машинисти.

Мирзабобоева Шакархон — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Дзержинский номли Фарғона тўқимачилик комбинатининг калавачиси.

Мўйдинова Саҳодатхон — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Андижон область Марҳамат районидаги Куйбишев номли колхоз бригадири.

Мўйдинов Маҳмуд — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, К. Е. Ворошилов номли Тошкент қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводининг пайвандчиси.

Мухторов Ҳасан — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Сурхондарё область Қумқўрғон районидаги «Қизил Октябрь» колхозининг бригадири.

Ратушняк Петр Пантелеевич — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Тошкент область Чиноз районидаги «Чиноз» наслчилик совхоз-техникумининг бригадири.

Раҳматов Ортиқ — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Жиззах область Жиззах районидаги А. Навоий номли колхоз бригадири.

Рўзалиев Абдуллажон — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Фарғона область Бувайда районидаги «Партия XX съезди» колхозининг бригадири.

Рўзматова Адолат — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Тошкент область Бекобод районидаги Ленин номли колхоз бригадири.

Рустамов Нурмамат — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Қашқадарё область Баҳористон районидаги «Ўзбекистон» давлат наслчилик заводининг директори.

Содиқов Қурбонали Ғуломович — СССР Давлат мукофоти лауреати, Олмалиқ химия заводининг директори.

Саидов Мурод — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ўрта Осиё Темир йўли Самарқанд локомотив депоси тепловоз машинисти.

Саидов Расул — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Самарқанддаги «Ҳужум» пиллакашлик фабрикасининг пиллакаши.

Солиев Абдупатто — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Андижон область Бўз районидаги «Ленинчи» совхозининг механизатори.

Стародубцев Виктор Степанович — СССР Давлат мукофоти лауреати, Олмалиқ химия заводининг собиқ бош технологи.

Степанов Александр Иванович — СССР Давлат мукофоти лауреати, Навоий кон-металлургия комбинати комплекс бригадасининг бошлиғи.

Тетуев Шамсиддин Жунусович — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ўзбекистон Компартияси Сирдарё область Оқолтин район комитетининг биринчи секретари.

Тўраев Раҳматулла — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Қашқадарё область Усмон Юсупов районидаги Ульянов номли совхоз механизатори.

Туропов Иноят — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ўзбекистон Компартияси Самарқанд область Каттақўрғон район комитетининг биринчи секретари.

Турсунов Истам — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Бухоро область Ромитан районидаги Нариманов номли колхоз бригадири.

Усмонхўжаев Мақсуд — СССР Давлат мукофоти лауреати, республика «Узхлебпром» саноат бирлашмаси Қўқон нон комбинатининг карамелчилар бригадири.

Ҳабибов Исмоил Нурович — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, «Бухараобсельстрой» 20-тресги 1-механизациялашган кўчма колоннаси комплекс бригадасининг бошлиғи.

Ҳазратқулова Маҳкам — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Қашқадарё область Нишон районидаги Карл Маркс номли совхоз бригадири.

Халилов Абдусаттор — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Наманган область Наманган районидаги «Коммунизм» колхозининг бригадири.

Ҳамидов Вали Абдувоҳидович — СССР Давлат мукофоти лауреати, Олмалиқ химия заводининг собиқ директори.

Ҳамроев Нажим Раҳимович — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги ҳузуридаги «Главсредазирсовхозстрой»нинг бошлиғи.

Юсупов Аҳмаджон — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Хоразм область Хонқа районидаги Охунбобоев номли колхоз раиси.

Ёқубова Тўхта — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Қорақалпоғистон АССР Тўрткўл районидаги «Намуна» колхозининг бригадири.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Мультфильмлар. 10.45 — Штраус оиласи. Бадиий фильм. 2-серия. 12.15 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильм. 16.20 — Рус тили. 16.50 — Рақс — менинг ҳаётим. 17.20 — Горнчилар, қаердасиз! 17.50 — Баскетбол бўйича Европа чемпионати. 18.30 — Овозлар ва бўёқлар. 19.00 — Расмларда қуёш акси бор. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Концерт. 20.00 — Штраус оиласи. Бадиий фильм. 3-серия. 21.30 — Время. 22.00 — Футбол бўйича СССР чемпионати. «Динамо» (Тбилиси) — «Торпедо». «Спартак» — «Шахтёр». Танаффус пайтида дунё воқеалари.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАЛАРИ

I.

11.30 — Қўғирчоқ фильм. 11.45 — Фильм-концерт. 12.10 — Ешлик. 18.20 — Мультфильм. 18.30 — Ота-оналар университети. 19.00 — Футбол бўйича СССР чемпионати. «Пахтакор» — АСК (Ростов-Дон). Танаффус пайтида ахборот. 20.45 — Ахборот. 21.05 — Фильм-концертлар. 21.30 — Время. 22.00 — Ўзбекистон. 1981 йил қўшиқлари. 23.20 — Халқаро аҳвол кундалиги.

II.

18.40 — Болалар учун фильмлар. 19.00 — Назарий механика. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Паркент райони чорвадорлари ҳузурида. 20.50 — Реклама. 21.05 — Физика.

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Ўзбек халқ қўшиқлари. 9.35 — Эстрада артистларининг концерти. 11.15 — Студентларнинг талабларига биноан концерт. 12.10 — Ўзбекистан индустриальный. 13.00 — Нишонликлар ташаббуси асосида. 14.00 — Сабзавоткорларнинг меҳнат вахтаси. 19.25 — Д. Зокиров. Ҳамза. Увертюра. 20.15 — Футбол бўйича СССР чемпионати. «Пахтакор» — АСК (Ростов-Дон). 20.50 — Тарихий ва маданий ёдгорликларни сақлаш жамиятининг IV съезди олдидан. 21.00 — Лирика альбоми. А. С. Пушкин шеърлари. 21.20 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. 22.30 — Концерт. 23.15 — Дам олиш соатида.

ПЛАНЕТАНИНГ БИР КУНИ

БАНГЛАДЕШДАГИ ВАЗИЯТ

ДАККА, 1 июнь. (ТАСС). Бангладеш радиосининг хабар қилишича, икки кунгача Бангладеш президенти Зиёур Раҳмонни ўлдиришга дахлдор бўлган исёнчи ҳарбий қисмлар қўлида бўлиб келган Читтагонгда ҳукумат қўшинлари назорат ўрнатдилар. Ҳукуматга қарши исёнга бошчилик қилган генерал-майор Аҳмад Манзур бугун Читтагонгдан 50 километр шимоли-шарқдаги тоғли Фатичкара районида қўлга туширилди. Шаҳардаги турмуш тўла-тўкис нормаллашди.

Бангладеш қуролли кучлари турларининг қўмондонлари радио орқали солдат ва офицерларга мурожаат қилиб, сергак бўлиб туришга ва интизомга риоя қилишга чақирдилар.

Бангладешда президентнинг фожиона ҳалокати муносабати билан 40 кунлик мотам эълон қилинди.

Сешанба куни Даккада парламент мажлиси чақирилиб, унда мамлакатда вужудга келган аҳвол муҳокама қилинади. Конституцияга мувофиқ янги президент сайлови яқин 6 ой ичида ўтказилиши лозим.

ДЕҲЛИ, 1 июнь. (ТАСС). Ҳиндистон Ташқи ишлар министрлигининг вакили расмий баёнот бериб, Ҳиндистоннинг Бангладешдаги сўнгги воқеага алоқадорлиги тўғрисидаги ҳар қандай даъволар ва уйдирмалар «қасддан тўқилган туҳмат» деб таъкидлади. «Бу воқеаларга бирон-бир ҳинд унсурларининг бевосита ёки билвосита жалб этилганлиги тўғрисида мутлақо ҳеч қандай масала туғилмайди», — дейилади баёнотда.

Бу ерда хабар қилишларича, Бангладешдаги воқеалар муносабати билан Ҳиндистон-Бангладеш чегараси ёпиб қўйилди ва ҳинд кемаларининг Читтагонг портига кириши тақиқланди. Бангладешдаги воқеалар авж олган пайтда чегарадаги ҳинд қўшинлари шай ҳолатга келтириб қўйилган эди.

Ҳиндистонда чиқадиган «Стейтсмен» газетасининг уқтириб ёзишича, ҳарбий тўнтариш қилишга уринган фитначиларга ўта кетган миллатчилик позицияларида туриб ҳаракат қилаётган ҳамда мамлакатнинг сиёсий йўлини ўзгартиришдан ва унинг Ҳиндистон билан дўстона алоқаларига путур етказишдан манфаатдор бўлган ўнг кучлар ҳарбий тўнтариш қилишга уринган фитначиларга мадад бериб турдилар.

Илгари хабар қилинганидек, исёнчиларнинг Читтагонгда босиб олинган радиостанциядан берган дастлабки эшиттиришларидан бирида З. Раҳмоннинг ўлимидан сўнг Бангладеш билан Ҳиндистон ўртасида 1972 йилда тузилган дўстлик, ҳамкорлик ва тинчлик тўғрисидаги шартноманинг амал қилиши тўхтатилади, деб эълон қилинган эди.

Маҳаллий матбуот ва ғарб ахборот агентликларининг, жумладан, Франс-пресс агентлигининг мухбирлари шу муносабат билан исёнга бошчилик қилган ҳамда президент Зиёур Раҳмоннинг ўлимига дахлдор бўлган Читтагонг ҳарбий округининг қўмондони генерал-майор Аҳмад Манзур Бангладешнинг ҳарбий доираларида кучли хитойпарастлик кайфиятлари билан маълум бўлган киши эканини таъкидламоқдалар. Унинг укаси «Пурба Бангла самябади дал» деб аталган маопараст партиянинг аъзосидир.

Ҳинд газеталари Бангладешнинг асосчиси Мужибур Раҳмоннинг қотилларидан бири, ҳозир қаердадир яшириниб ётган майор Далимнинг Зиёур Раҳмон ўлимига муайян алоқаси борлиги тўғрисидаги хабарларга ҳам эътиборни қаратмоқдалар. Дарвоқе, майор Далим Бангладешнинг Пекиндаги элчихонасида бир неча йил ишлаб келган ва ўтган йилнинг июнида Зиёур Раҳмоннинг ҳукуматига қарши фитнада қатнашган эди.

Италия. Римда урушга қарши бўлиб ўтган оммавий намойишда минглаб кишилар, шу жумладан болалар ҳам қатнашдилар. Намойишчилар АҚШнинг милитаристик доиралари жаҳонга тиқиштираётган қуролланиш пойгаси сиёсатини қатъий қораладилар, НАТОнинг Ғарбий Европада Американинг ўртача олисликка учадиган янги ядро ракеталарини жойлаштириш тўғрисидаги қарорига қарши чиқдилар.

АП—ТАСС телефотоси.

ТАН ОЛИШГА МАЖБУР БЎЛДИЛАР

ВАШИНГТОН, 1 июнь. (ТАСС). Американинг «Жорж Вашингтон» атом сувости кемаси 9 апрель куни шарқий Хитой денгизида Япониянинг «Ниссио-Мару» юк кемасини ғарқ қилиб юборган эди. АҚШ ҳарбий денгиз кучларининг қўмондонлиги шу сувости кемасининг капитанини ўз вазифаларидан четлаштирди ва «унга ҳайфсан эълон қилди». Сувости кемаси экипажининг яна бир аъзоси бўлган офицер ҳам мана шундай «жазо»га тортилди, деб хабар қилади Си-Би-Эс телекомпанияси.

Жиноий жавобгарликка тортилиши лозим бўлган ҳамда ғарқ бўлган япон кемасининг капитани ва бир денгизчисининг ҳалок бўлишида айбдор бўлган кишилар мана шундай ажабтовур тарзда осонгина қутилиб қолдилар. Ғарқ бўлган кема экипажининг қолган 13 аъзоси фавқулодда омон қолиб, яқин атрофдан ўтиб бораётган кемалар уларни қутқариб олгунга қадар қайиқларда қарийб бир кеча-кундуз жон сақладилар. Американинг сувости кемаси бир оз вақт сув юзига сузиб чиқди-ю, сўнгра яна сув остига шўнғиб, мусибатда қолган кишиларга ҳеч қандай ёрдам бермай, фалокат содир бўлган жойдан ғойиб бўлди.

Япония кемасининг ғарқ қилиниши ва сувости кемасининг қўрқоқлик билан қочиб қолганлиги Японияда ғазаб ва норозилик тўлқинини авж олдирди. Мамлакат жамоатчилиги фалокат айбдорларини қаттиқ жазолашни талаб қилди. Американинг ҳарбий-денгиз маъмурлари гарчи кечикиб бўлса ҳам ва юмшоқлиги жиҳатидан америкалик денгизчилар қилган жиноятнинг оғирлигига мутлақо мос келмаса ҳам, ҳар ҳолда мана шу чорани кўришга мажбур бўлганлиги айни шу сабаблар билан изоҳланади. Бунинг устига, кузатувчиларнинг таъкидлаб айтишларича, капитаннинг четлаштирилиши вақтинчалик бир чора эканлиги ва ғазаб тўлқини пасайгач, у яна сувости кемасини бошқара бошлаши шубҳасиз.

АҚШ ҳарбий-денгиз кучлари содир бўлган фалокатга сувости кемаси капитанининг айбини мажбуран тан олганлиги ҳарбий-денгиз маъмурларининг гўё «Ниссио Мару» кемаси ёрдамга муҳтож эмас, деб ҳисоблаган эдилар, деб аввал бошда берган баёнотлари ёлғон эканини кўрсатади. Американинг Токиодаги элчихонаси гўё бу можарога «Совет сувости кемаси» дахлдор, деган сохтакорликни уқтириш йўлида қилган уринишлар ҳам бамисоли совун кўпигидек йўқ бўлиб кетди.

КОММУНАРЛАР ХОТИРАСИ

Париждаги Пар-ла-Шез қабристонида отиб ўлдирилган коммунарлар хотирасига бағишлаб маросим ўтказилди. Франция Коммунистик партияси, Умуммеҳнат конфедерацияси, ФКП ветеранлари жамияти, Париж коммунаси дўстлари уюшмаси делегациялари коммунарлар деворига кўплаб гулчамбар ва гуллар қўйишди. Маросимда совет пионерлари делегацияси иштирок этди.

(ТАСС).

КАПИТАЛИЗМ ИЛЛАТЛАРИ

ҲУҚУҚСИЗЛИК ВА ҚАШШОҚЛИК СИРТМОҒИДА

Яқинда АҚШнинг Чикаго шаҳрида чиқадиган «Чикаго трибюн» газетасида Америка олимаси Л. Гринбергнинг мақоласи босиб чиқарилди. У ўзининг мақоласида терроризм ҳаддан ташқари авжига чиққан ҳозирги Гватемаланинг мудҳиш манзараларини чизиб беради. Л. Гринберг бир ярим йил шу мамлакатда яшаб, бу ердаги маъмурларнинг ўтакетган ўзбошимчалик ва ғайри инсоний хатти-ҳаракатларини ўз кўзи билан кўриб қайтди.

Олиманинг ёзишича, у яшаган посёлкада деярли ҳар куни кечаси кимдир ном-нишонсиз ғойиб бўлади. Мамлакатни бошқараётган маъмуриятнинг жосуслари партизанларга мойил деб гумон қилинган «шубҳали» кишиларни дарҳол гумдон қиладилар. Махсус операция қатнашчилари томонидан ваҳшийларча қийнаб ўлдирилган кишиларнинг пажмурда жасадлари кейинчалик топилади ёки улар дом-дараксиз йўқоладилар. Бундай ҳол қишлоқларда эмас, балки шаҳарларда ҳам мунтазам тез-тез такрорланади. «Сан-Карлос» университетининг профессорлари, мактаб ўқитувчилари, касаба союзларининг раҳбарлари ва оддий ишчиларнинг кўпчилиги шундай шафқатсизларча қилинаётган ҳужумларга ҳар доим дуч келмоқдалар.

1980 йилда, деб ёзади Л. Гринберг, Гватемаланинг ҳукмдор маъмурлари деҳқонларнинг юзларча раҳбарларини, касаба союз активларини, ўқитувчилар ва ўқувчиларнинг ёстиғини қуритдилар.

Гватемала халқи маҳаллий ва чет эл компаниялари томонидан шу тахлитда шафқатсиз эксплуатациянинг қурбони бўлмоқда. Маъмурлар эса мамлакатнинг табиий бойликларини сурбетлик ва очкўзлик билан ўзлаштириб, ўз ҳамёнларини ҳаёсизларча қаппайтирмоқдалар.

Оддий меҳнаткаш, Гватемаланинг жафокаш деҳқонлари ва ишчилари мамлакатнинг кофе, пахта ҳамда шакарқамиш плантацияларида жуда оз иш ҳақи учун 12—14 соатлаб офтоб яллиғида тинимсиз оғир меҳнат қилишга мажбур бўлмоқдалар. Уларнинг турмуш шароитлари тўғрисида гапирмаса ҳам бўлади. Меҳнаткаш халқнинг уй-жой шароитлари, деб таъкидлайди Л. Гринберг, шунчалик ёмонки, буни кўрган киши албатта инсон боласи бошига тушган азоб уқубатдан ҳанг-у-манг бўлади.

Гватемала халқи ана шундай мудҳиш терроризм ва қашшоқлик гирдобида эзилмоқда. Реакцион ҳарбийлар деярли 30 йилдан буён мамлакатни шу тахлитда бошқармоқда, халқни шу тарзда қийноқларга солмоқда.

ҚОНУНГА ХИЛОФ ҲАРАКАТГА ЧЕК ҚЎЙИЛСИН

1 июнь куни АҚШнинг Москвадаги элчихонасига СССР Ташқи ишлар министрлигининг қуйидаги нотаси топширилди:

«Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг Ташқи ишлар министрлиги Америка маъмурларининг совет гражданлари М. Л. ва А. М. Половчаклар оиласига нисбатан давом этаётган қўпол бедодлигига Америка Қўшма Штатлари элчихонасининг эътиборини яна жалб қилади.

Министрликнинг ва Вашингтондаги СССР элчихонасининг неча марталаб қилган мурожаатларига қарамай, Америка томони Половчакларнинг ота-оналик ҳуқуқлари тўғрисидаги масала деб аталган масала теварагидаги суд найрангбозлигини тўхтатиш учун ҳамон ҳеч қандай ҳаракат қилмади. Половчаклар Ватанга қайтиш истагини очиқ-равшан изҳор этишларига қарамай, улар шу истакларига эришаолмаяптилар, чунки уларнинг тўнғич фарзандлари аввалгидек зўравонлик билан улардан ажратиб қўйилган. Айни вақтда Половчакларни ўзларининг шу ниятлари ва қонуний ҳуқуқларидан воз кечишга мажбур қилиш мақсадида уларни дўқ-пўписа ва таъқиб қилиш вазияти кучайтирилмоқда.

СССР Ташқи ишлар министрлиги АҚШда совет гражданлари оиласи билан ҳамма қабул этган халқаро нормаларга зид равишда ошкора ғайри инсоний муомала қилинаётганлиги хусусидаги норозилигини яна таъкидлайди ҳамда, ниҳоят, Половчакларга ўз фарзандлари билан бирга Ватанга қайтиш имконияти берилишини қатъиян талаб қилади. Половчаклар оиласига нисбатан қилинаётган ашаддий бедодликни тўхтатиш тадбирлари кўрилмаётганлиги учун бутун масъулият тўла-тўкис Американинг расмий маъмурлари зиммасига тушади».

ЎҚУВЧИЛАРГА ҲУҚУҚИЙ БИЛИМ

2 июнь куни Тошкентда республика семинар-кенгаши ўтказилди. Семинар-кенгаш қатнашчилари КПСС XXVI съезди талаблари асосида ҳунар-техника билим юртлари ўқувчиларига ҳуқуқ тарбиясини беришни янада такомиллаштириш вазифаларини муҳокама қилдилар. Ўқитувчилар, юристлар, комсомол ташкилотларининг вакиллари, ҳунар-техника билим юртлари ўқувчилари ўртасида ҳуқуқ пропагандасини яхшилаш йўлларини, ҳуқуқни муҳофаза этувчи органларнинг ҳунар-техника таълими системасидаги иш тажрибасини ўртоқлашдилар.

(ЎзТАГ).

СПОРТ

ЕНГИЛ АТЛЕТИКА:

МАРРАДА БИРИНЧИ

Қарағанда шаҳрида Қозоғистон ва Ўрта Осиё республикалари енгил атлетикачиларининг мусобақаси ўтказилди. Анъанавий баҳсга пухта ҳозирлик кўрган республикамиз спортчилари умумкоманда ҳисобида биринчи ўринни эгаллашди. Вакилларимиз шахсий ҳисобда ҳам юқори натижа кўрсатдилар. Жумладан, тошкентлик П. Воробьев 100 метрга югуришда 10,2 секунд вақт сарфлаб биринчи ўринни эгаллади ҳамда мазкур мусобақа рекордини ўрнатди. Андижонлик енгил атлетикачилар З. Зайцева билан С. Ўлмасовалар ҳам муваффақият қозонишди. Замира 800 метрга югуришда ғалаба қозонган бўлса, Светлана 1500 метрли масофани 4 минут 18 секундда босиб ўтди. Енгил атлетикачиларимиз шунингдек, эстафетали югуришларнинг еттитасида ғолиб бўлишди.

ВЕЛОПОЙГА:

ФАХРЛИ ЎРИН

Москвада ўтказилган СССР чемпионатида тошкентлик велосипедчи А. Панфилов ғалаба қозонди. У велотрекда жуфт бўлиб пойгалашиш бўйича 1000 метрли масофани Р. Пругов билан ҳамкорликда бир минут 03,377 секундда босиб ўтди.

Наманганда ҳам пойга бўлди. Бу ерда Омск, Фрунзе, Ленинобод, Тошкент ва Фарғонадан келган велосипедчилар янги фойдаланишга топширилган трек майдонида куч синашдилар.

БАҲСЛАР, МАРРАЛАР, ҒОЛИБЛАР

✱ СУВ ТУПИ. Кишиневда ўсмирлар ўртасида ўтказилган СССР биринчилигининг саралаш ўйинлари якунланди. Республикамиз вакиллари тўртинчи ўринни олиб, финалга чиқишди.

✱ БОКС. Ростов-Дон шаҳрида СССР кубоги учун курашнинг иккинчи босқич баҳсларида армиячилар қатори рингга чиққан тошкентлик В. Шин С. Фоменкодан устун келди.

✱ ФУТБОЛ. Жиззахнинг «Бўстон» командаси кутаисилик торпедочиларни қабул (0:1) қилди.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 3/VI да **Келинлар қўзғолони**, 4/VI да **Кузнинг биринчи куни**, 5/VI да **Ганг дарёсининг қизи**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 3/VI да **Катта концерт**, 4/VI да — **Тошкентнинг нозанин маликаси**, 5/VI да **Гулсара**.

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — 3/VI да **Янги программа — КУЛГИ КЕЧАСИ.**

Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги «ВОДСТРОЙИНДУСТРИЯ» республика ишлаб чиқариш бирлашмасининг

ЎҚУВ КОМБИНАТИ

1981 йил учун қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

универсал токарь, фрезерчи, электр-газ пайвандчи, саноат асбоб-ускуналарини ремонт қилувчи слесарь, металл конструкцияларни йиғувчи слесарь, электрик, слесарь-электромонтажчи, электр кўприкли кран машинисти.

Ўқиш муддати — 4—4,5 ой.

Ўқишга 17,5 ва ундан катта ёшдаги эркак ва аёллар қабул қилинади.

Ўқиш даврида 100 сўм миқдорида стипендия тўланади.

Ўқиш тугагандан сўнг ўқувчилар Ўзбекистон ССР Сув хўжалиги министрлиги ташкилотларига ишга юбориладилар.

Бизнинг адрес: Тошкент область, Бектемир шаҳри, Лихачев кўчаси, 18-уй (133-автобуснинг «Промжилводстрой» тресги» бекати).

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА

3 июнь соат 19.30 да олий лиганинг АСК (Ростов-Дон) — «ПАХТАКОР» (Тошкент) командалари ўртасида

ФУТБОЛ

Р. — 02032. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. В. — 128. 7